

végbement szavazás utján, hanem olyankor is, amikor az országgyűlési kisebbség az adók és újoncok megszárazását a nyíltan bevallott parlamenti forradalom eszközeivel hiusítja meg.

Nem tanácsolnók senkiféleképpen, hogy a nemzet e legsarkalatosabb jogához nyúljon: pozdorjává zuzná ezt a szentségtörőt a méltatlankodó nemzet fellobbanó haragja. De jelentős dolgokat tartjuk, hogy a lefolyt állampoliság rendjén a végrehajtó-hatalom ügyes-mire soha még csak gondolni sem mert. Ez mutatja a magyar alkotmány sziklaszilárdságát. S ez tesz cefalhatatlan tanúbizonyságot a magyar nemzet minden jogos törekvésének leküzdhetetlen erejéről. Sok kárt tehetett, bizonyára tett is a tartós törvényen kívüli állapot, Most, hogy elmúlt, bevallatjuk, hogy távoztával fojtó lidércnyomástól szabadulnak azok is, akik a lezajlott küzdelemben a nemzeti ügy lobogója alá tüződtek. S midőn bucsuzunk tőle, a világot nem marasztanók itt, de éppoly kevéssé bocsájtanók vele együtt utnak azt a nagy és megnyugtató tanulságot, mely abban kulminál, hogy alkotmányos jogaink gazdag szertartásában az adók és újoncok megtagadásának joga ismét bevált olyan fegyvernek, amelynek ellenállhatatlan hatalma diadalmaskodik minden akadályon.

ORSZÁGGYŰLÉS

Budapest, március 18.

Hiba suttogtak hát készülő viharokról és fölméletített obstrukcióról, amely szép lassan rá fog nehezedni az indemnításra s megfojtja gróf Tisza István kormányát. Ezuttal a haraszt csakugyan szél nélkül zörgött, az indemnítás vitája aig néhány napi szóbeszéd után ma délelőtt véget ért s ezzel az ország kijutott a hosszú ex-leből. Gróf Tisza Istvánnak most már van utjone is, pénze is.

Az ülés egyébként egy kis igazoló napirendelőtti felszólalással kezdődött. A Kossuth-párti Szalay László igazolta pártját Lengyel Zoltán tegnapi vádjával szemben, amely arról szólt, hogy Kossuthék a rimaszécsi kerületet egyszerűen átengedték a kormánypártnak s még bizalmi férfiakat sem küldtek a választásra.

Ezen hamarosan átesett a t. Ház s most az indemnítás zárszavaira került a sor. Barta Odön lemondott a szólás jogáról, míg Apponyi Albert bőségesen élt vele s a politikai következetlenség bűnében találta vétkesnek Tisza Istvánt, aki most

összes huncutságait. Ó méltóságához telefonon, telegráfon öszönlök a művelt világ minden eseményére. Ó méltósága frissiben olvas minden angol és francia regényt, ahogy a nyomdából kikerül. Ó méltósága látta Duset, Irvinget és Zuccinot. Hallotta Patti Adolinfat és Tamagnot. Végigévezte a trilogiát Bayreuthban. Ismer minden híres énekesnőt és világhírű futatót lovat. Informálva van minden nagy politikai tetről és minden nagy szociális botrányról.

Alkibiád, a tudatlan oláh, se irni, se olvasni nem tud. Aligha volt tul a talnia a hegyei hatalmá. Egész nap kószál a bírkai nyomában, vagy deszkát fuvaroz valamelyik istentől, embertől elhagyott) vicinálisálomásra. Fogalma sincs a híres politikusokról. Még kevésbé ismeri a világhírű komédiásokat. A világ legremekőbb regényei, tragédiái és tudományos könyvei rá nézve nincsenek megírva. Sejtelve sincs arról, hogy Homér, Dante, Shakespeare, Michelangelo és Beethoven valaha élt. Sejtelve sincs arról, hogy Franciországnak volt Bonapartja és Dreyfusé, Hugo Viktora és Panamája. Sejtelve sincs arról a kolosszális mindonférlélről, amit az őt világrész sájtója, ezer meg ezer újság: vezércikkben, tárcában, entreflet-ben, tömérdek pikáns és szellemes rovatban, nap-nap után, villámgyorsan, örült sebességgel vágatott rotációk masinákön földolgoz.

Alkibiádnak fogalma sincs arról, hogy mi harcokunk az irodalomtörténetnek egy-egy lapjáért! Fogalma sincs arról, hogy mi szavai és verselve igyekszünk lefelül a halhatatlanságot! Fogalma sincs a mi elegáns prózánkrol, a mi szárnyaló költészetünkrol, a mi fenséges ambicióinkról, a mi eget ostromló dicsőégünkrol!

Alkibiádnak semmiről sincs fogalma!

Es Alkibiád, a nyomorult oláh paraszt, éppen

katonai reformokat hozott s aki a katonai téren is kívánja a haladást, holott az 1899-iki véderővita alkalmával azt mondta, hogy a nemzeti párt katonai követeléseit tulmennek a kiegyezés keretein. Ezen a főbenjáró következetlenség csakugyan csodálkoztak a jobboldalon, de nem haragudtak meg érte, csak annyit konstataáltak, hogy ha van valaki, aki ezért a következetlenségért perbe szállhat gróf Tisza Istvánnal, az mindenki lehet, csak éppen az az Apponyi Albert nem, aki a most kivívott reformokat kevesli, holott ifjú korában még a honvédséget is vissza akarta fejleszteni. Tisza István miniszterelnök különben világosan megmondta ezt Apponyinak s pártja általános tetszése mellett vonta le a konkluziót a dologból, amely röviden így hangzott:

— Apponyi képviselőtársam tehát sokkal következetlenebb, mint én.

Más baj nem is történt. Legfeljebb, hogy még Holló Lajos is élt a zárszó jogaival, de aztán megszavazták általánosságban a javaslatot s nagysietve tértek át a részletekre is. Lukács László megnyugtatta a Házat, hogy az adóhátralékosoknál nagyon csinján fog bánni, szóbeli kérelemre mindenkinek ad halasztást, késedelmi kamatot nem szedtet és a halasztási kérvényre sem követel bélyeget.

Amiben szépen megnyugodott a Ház s a javaslat részleteit is elfogadta, amit riadó éljenzéssel fogadott a jobboldal.

Holnap az 1904. évi újoncjavaslatokat tárgyalja a Ház.

A képviselőház ülése március 18-án.

— Kezdeté délelőtt 10^{1/2} órakor. —

Elnök: Perczel Dezso.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Lukács László, Berzeviczy Albert, Talliás Béla és Cseh Ervin.

Elnök megnyitja az ülést és hitelesített a jegyzőkönyvet.

Szalay Károly napirend előtt visszautasítja Lengyel Zoltánnak azt az állását, mintha függetlenségi párt a rimaszécsi kerületben nem támogatta volna saját jelöltét.

L. vasszy Márton a bizalmi kérdés természetét fejtegette az indemnítás kapcsán. Elismerte annak a teljességnek a jogosultságát, hogy meg lehet szavazni az indemnitást, amely a kormányzat eszközé, jöhető valati bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt. A miniszterelnök általában nem akar senkinek kópia lenni. de közben nem veszi észre, hogy a régi kormányzati rendszer támogatja őt hamvaiból. A miniszterelnök nagyra van az urvevezetet vívmányokkal pedig azok nem eredmények nemzeti szempontból bárha Ausztriában emelt nagy a föltajadás és kiadás a jelszót, hogy eddig és ne tovább. A miniszterelnök szinte engedteleséppen módot akar adni Ausztriának, hogy ezt a jelszavát valóra válthassa, s erre szolgált volna az az erőszakos indítvány, amely-

ugy jár a földön, mint a legnagyobb tudós. Éppen úgy lélekezi a levegőt, mint a leggazdagabb magnás. Éppen úgy, sőt százszor jobban alszik, mint a legbatalmasabb király. Éppen úgy leőrli egymásután az életet, mint a költő és a primadonna. Es a léleket elfogyása után éppen egy a föld alá kerül, mint mi valamennyien.

Ha egyszer a föld alá kerülünk és eszöndesen poradunk a por közt: mi hasznunk volt nekünk abból, hogy ismertük a világtörténetet, ismertük az asztronómiát, ismertük hírből a világ minden nagy emberét, könyvtárunk a geológusoké, hátuk vagy tegaduk az istent, lelkesedtünk a művészetekért és fáradságos munka árán magunknak is biztosítottunk harminc-nygyven sort az irodalommal foglalkozó statisztikusok lexikonjaiban?

Es miféle kára volt Alkibiádnak abból, hogy soha semmit nem olvasott, soha egy betűt nem írt, soha semmiféle nagy író, nagy művészt, nagy politikust nem ismert, soha egy lépést nem tett s-mmiféle dicsőségért, sohasem tudta, hogy a föld kerek, hogy a föld a nap körül forog, hogy a földnek geológiai rétegei vannak, hogy Newton fölfedezte a gravitáció törvényét, hogy a falusi pópáruál százszor okosabb emberek is vannak a világon és hogy a mindenségnek se eleje, se vége nincs?

Miféle kára volt abból, hogy élt, vegetált és meghalt a bírkai társaságában, kimondhatatlanul ostobán, kimondhatatlanul szegényen?

Miféle kára volt Alkibiádnak abból, hogy teljesen műveletlenül szállott a sirba? Hogy amikor deszkakoporsóját letették a földbe: más nem könnyezte meg, csak a sirja fölött elshunadó vándortelőd? Hogy halála után mások nem emlegették, csak a rongyos pásatorok, akik éppen olyan nyomorultak, névtelenek és ostobák voltak, mint ő?

lyel a hárszabályokat lenekesztől fel akarta volna jorgatni. Nem szavazta meg a törvényjavaslatot, hanem a benyújtott határozati javaslatokhoz osatlakozik.

Elnök: Bezárja az általános vitát. Következnek a zárszavak.

Gróf Apponyi Albert: Első felszólalásában a miniszterelnök politikai múltját jelemerte. Azóta a miniszterelnök válaszból legbensőbb hívei is csodálkozzal értesültek arról, hogy a miniszterelnök a multban a katonai kérdések terén nem a rugó konzervativizmus, hanem a nemzeti haladás szószóója volt. A tanulmányozta a miniszterelnöknek az 1899-iki véderővita óta katonai kérdésekben szilangzott véleményi nyilatkozatát. Elismerte, hogy a jelenlegi miniszterelnök kétszer is hangoztatta a hadsereg és a nemzet közt való harmónia szükséges voltát, de már arra a határozati javaslatra, amelyet ő a véderővita során a 14. és 26. szakaszok kihagyása és a nemzeti kultúrának a hadsereg kebelében való érvényesítése céljából benyújtott, azt mondta a miniszterelnök, hogy a nemzeti kultúra a dolog természeténél fogva teljes lehetetlenség a közös hadsereggel szerves kapcsolatba hozni. A jelenlegi miniszterelnök akkor hangsúlyozta azt is, hogy sok a kívánni való a közös hadsereget illetőleg, de óvott az agitációtól, egyben azt is megiette, hogy akik a nemzeti téren a fejlődést követelik, azokat megvéddta, hogy jelszavakkal dobálóznak. (Tetszés a baloldalon.) Ilven előzmények után joggal mondotta a miniszterelnök, hogy a sáluja ma is hogy a politikai felelősség és egyéniség, az elvek közt levő kapcsolatnál fogva nem ő hivatott a reformok keresztülvitelére, aki azokat mindig mereven ellenlezi. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A belgyvi téren is a miniszterelnök multjából merített tényekkel okolta meg bizalmatlanságát s ezért a kormány sájtója nekedt; pedig ez az egyetlen neves és képzhető szempont s ha ő a miniszterelnöknek volna, egyenesen kívinná a kritikát multja iránt, bizalmatlansága a kormányonkkel szemben még csak növekedett a közgazdasági bizottságban elhangzott nyilatkozatok óta. A miniszterelnök szembelényezkedett az 1899: XXX. t-cikkre, amelyet Széll alatt nemcsak a többség, de az ellenlék is ellenlérték fogadott éi a jelenlegi állapotnak 1907-ig való megnovezébbítésért. Most a miniszterelnök szétörte az ugyneve ut Széll-formulát. De meggyengítette a miniszterelnök az 1897: XII. t-cikket is, mikor az osztrak híres 14. §-ról szóva, nem foglalt el határozott állásponrt arra nézve, vajon a híres osztrak 14. § alapján hajlandó volna-e Ausztriával a vámszövetséget megkötöni, vagy sem (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Nyilván a bizalmatlanságot a miniszterelnök iránt az a nyilatkozata is, amelyet a király és a nemzet közt való szükséges harmóniáról mondott. A miniszterelnök e tekintetben az 1897. évi kiegyezést mint kompromisszumot jelemerte. Ha annak kompromisszumjellege volna vagy lét volna, akkor sohasem tulajdonították volna a kiegyezésnek nemzetelleni értéket. Ez nemcsak közzöri, hanem politikai igazság is. (Helyeslés a baloldalon.)

Barta Odön: Fel kell hagyni a 67-es alappal! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon. Az eszdőt mondott!)

Gróf Apponyi Albert: A 67-es alap eszdődjét csak akkor lehetne beszélni, ha annak nemzeti tartalma eddig is életbe lépett volna és nem bizonyult volna elegendő alappal és éeg tég keretnek a nemzeti szükséglek és törekvések kielégítésére.

Aki a 67-es kiegyezést kompromisszumnak tekintti, az nem fogja a suródási pontokat a nemzeti és a királyi közt csökkenteni; és ez az, ami őt aggodalommal és a legnagyobb fokú bizalmatlansággal tölti el a kormány iránt, amelynek nem hajlandó megszavazni a kormányzati eszközöket, az indemnitást. (Élénk helyes és tetszés és éljenzés a baloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ismét, hogy minden nagy elvi kérdésben szolidaritást tart azaz, amit a multban mondott, Apponyi tehát teljesleg munkát végzett mikor azt nagyvratja, hogy minden kormányzati működés megtétele az illető államterfui multjából kel a mértéköt venni. Az a beszéd, amelyre Apponyi hivatkozott, ma is megfelel a miniszterelnök felfogásának a katonai kérdésekben. Nem követi Apponyi példáját, hogy az ő régi beszédeit olvassa rá.

Gróf Apponyi Albert: Kérem, kérem.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Mikor Apponyi abban a korban volt mint én voltam 18-9-ben, olyan politikai pártnak volt beolvasos tárja, amely a magyar honvédség visszafelkészítését kívánta, abszolúte nem beszélve bárműn reformról a hadseregben.

Báró Kaas Ivor: Azna megtörtént a visszafelkészítés! (Zajos a baloldalon. Felkiáltások jobbról: Vízit! Vízit!)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Adja isten, hogy minden magyar nemzeti intézmény így fejlődök vissza. Sok időt tel el míg Apponyi rájött, hogy a 67-es kiegyezésben a nemzetnek rejtett jogai vannak, s amig elkezdte hangoztatni a fejlesztés szükségét; mikor pedig abban a honvédségi alapítványok számát 260-re emelték. Apponyinak katonai nevelésügyi programja ki volt elégtve, most azonban a reformokat kiosnyli. (Zajos helyeslés jobbról.) Áttér az 1899: XXX. törvények kérdésére. Állítja, hogy a kormány az az eljárás, melylyel felhatalmazást kéri a kereskedelmi tárgyalások megindítására, nemcsak nem áll ellentétben az 1899: XXX. törvényekkel s annak politikai gondolatával, de ellenkezőleg, annak a politikai eszmének a változott viszonyokhoz képest való helyes alkalmazását ugyanannak a ratio legismenek a helyes alkalmazását fejezi ki, amely az 1899: XXX. törvényekben le van íktetve. (Élénk helyes és jobbról.) Az 1899: XXX. törvények dispozióit helyeslele, most is helyes és szükségesnek tartotta. A kereskedelmi szerződésök időpontjáról szó ő rendelkezés nagyhorderejű, annak jövőre is érvényesítmé kell; a vámtarifára vonatkozó dispozió

BELFÖLD

már létrehozta az új vámtarifát. Ma is ismétli, hogy a 14. §-ra nézve sem pro, sem kontra nem nyilatkozik. (Zajos felkiáltások balról: Ez a hiba!)

Sándor Pál: Politikai okosság! (Zaj a baloldalon.)

Báró Kaas Ivor: Felhatalmazás Ausztriának! (Felkiáltások jobbról: Vízet!)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Azzal a magyar kormányknak és a törvényhozásnak egy erős pozícióit biztosít, az ország érdekeit szolgálja ha e tekintetben még most meg nem köti magát, (Élénk helyeslések jobbról. Zaj a baloldalon.)

Sándor Pál: Nem fogunk felülni! (Zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Nyílt ajtót tört be gróf Apponyi azzal, amit a 67-es kiegyezés jellegéről mondott. A kiegyezés egy becsületes kompromisszum volt világtörténelmi ellentétet kiegyenlítőre. Ez volt a kiegyezési politika alapjainak. Ma is ellenségek környeznek bennünket, akik lesik a részt, hogy eljajuk velünk szemben érvényesítsék; éppen ezért annál rendíthetlenebbül kell ehhez az alaphoz ragaszkodnunk. (Hosszantartó, élénk helyeslés és éljenzés jobbról.)

Elnök: Út percre följegeszti az ülést.

(Szünet után.)

Medé Lajos a miniszterelnökkel polemizál. Kifogásolja, hogy a törvényhozás az ideig négy első hónapra szóló indemnitás tárgyalja, amikor az 1903. évi költségvetéssel még nem is foglalkozott. Ez kijelentése a parlament egy sarkalatos jogának. Ami az 1899. XXX. törv.-cikket illeti, az nagy biztosítéka az önálló vámtarifát alapján való berendezésnek lehetőségének, a miniszterelnök tehát az ország jogait csorbítja, ha megkötötte olyan kiegyezést, amely Ausztriában a 14. § alapán jön létre.

Elnök: Elrendeli a szavazást. A többség általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot, a határozati javaslatokat pedig elveti.

Lukács László pénzügyminiszter a című módosítást nyújt be, hogy az indemnitás ne négy, hanem hat hónapra szóljon. (Helyeslések jobbról.)

Elnök: Felteszi a kérdést szavazásra s kimondja a határozatot, hogy a Ház a címet a pénzügyminiszter módosításával foradja el.

Kubik Béla a házszabályokra utalva, kifogásolja, hogy az előző a címre és a módosításra egyszerre szavaztatta meg a Házat.

Sándor Pál szintén helytelennek tartja a szavazás módját.

Jusch Gyula csatlakozik e kifogásokhoz. Az első szakasz, pótvótán a pénzügyminiszter módosítását, vita nélkül fogadta el a Ház, ugy szintén a 2. §-t is.

Okolicsanyi László a 2. §-nál azt kívánja, hogy a pénzügyi kormány adjon általános engedelmet az adóhátralékoknak három részletben való törlesztésére s mondja ki hogy a hátralékok kamatmentesek.

Lukács László pénzügyminiszter jelzi, hogy e szakasz után új negyedik szakasznak felvetését fogja indítványozni. Nem tartaná helyesnek az adóhátralékokra nézve egy általános terminus meghatározását, mert az életviszonyok különbségei. Ami pedig azt illeti, hogy kéri, ha a házastat külön kéri, arra nézve megjelölje, hogy az adóhivatalok e tekintetben szóbeli kérelmet is tartoznak elfogadni. (Helyeslések jobboldalról.)

Barta Ottón a kérelmezésre hosszú határidőt tart szükségesnek; helyes volna, ha aratás után, szeptember 1-jétől egy évig lehetne a határidőt kérni. Abban semmi biztosítékot sem lát, hogy a pénzügyigazgatásról személyesen lehessen kérni a kedvezményt, mert az nehéz dolog s megsehitik, hogy be sem bocsátják a segélyt népet, az adóhivatalok pedig messze vannak a kis falvaktól.

Lukács László pénzügyminiszter a kedvezmény megszorgatásának tartaná, ha határidőhöz kötnek a kérelmezést, legjobb azt közigazgatási eljárás tárgyává tenni.

Babó Mihály kérdi vajjon az adóhátralékok ügyében beadandó kérvények bélyegmentességét milyen módon akarja biztosítani.

Lukács László pénzügyminiszter azt válaszolja, hogy ezek a beadványok teljesen bélyegmentesek.

Elnök: Felteszi a kérdést szavazásra. A többség elfogadja a 3. §-t és a pénzügyminiszter indítványát, mely 4. §-képpen illeszkedik a javaslatba.

Lukács László pénzügyminiszter az 5. §-nál azt a módosítást ajánlja, hogy a törvény érvényessége az 1904. évi költségvetési törvény életbelépésének napján szűnik meg. (Helyeslés.)

Elnök: Ezzel a Ház az indemnitás részleteiben is megszavazta. (Zajos éljenzés a jobboldalon.) Indítványozza, hogy a holnapi ülés napirendjére tűzzék ki az indemnitás harmadik olvasását és az 1904. évi ujoncjavaslatokat. (Helyeslés.)

Szedereknéyi Nándor sürgeti a választ egy interpellációra a kincstári bányá- és erdőtanítók fizetése tárgyában.

Lukács László pénzügyminiszter megvitatja az interpellációt, hogy a költségvetés keretében megfordítható-e a fizetésrendezés. (Élénk helyeslés.)

Szedereknéyi Nándor visszavonja interpellációját.

Elnök: Az ülés d. n. 1/2 órakor beárja. (Zajos éljenzés a jobboldalon.)

A katonai oktatás reformja. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bizonyos oldalról tendenciózsan terjesztik, hogy a katonai alapítványi helyekről szóló törvényjavaslat ellen akadályok merültek fel s annak tárgyalását bizonyítatlan időre elhalasztották. Ertesülések szerint ez a híresztelés valótlán, a bizottsági tárgyalást, mely csak a honvédelmi miniszter Bécsbe való utazása folytán maradt el, a jövő hét egyik napján követlenül megtartják és a kormány mindenképpen azon lesz, hogy a nagyjelentőségű javaslat minél előbb törvényerőre emeltesse.

A szabadalvüparti értekezlete. A szabadalvüpart ma este báró Podmanicky Frigyes elnöklése mellett értekezletet tartott, melyen elfogadták az 1904. évre szóló két ujoncjavaslatot általánosságban és részleteiben. Nyíri Sándor honvédelmi miniszter jelentette, hogy a részletes vita során módosítást fog ajánlani a törvényjavaslat dátumaira vonatkozólag s a javaslat szövegét olyképp fogja kiigazítani, hogy a sorozás május 24-én kezdődik s június végére az egész országban be lesz fejezve, úgy, hogy aratások már nem fogja a sorozás zavarni a mezőgazdasági munkákat. Az értekezlet tudomásul vette a miniszter jelentését s evvel véget ért a konferencia.

A szabadalvüpartban egyébként sok szó esett ma arról, hogy az ujoncra mennyi ideig fog eltarítani. Az általános vélemény e tekintetben az volt, hogy mivel a katonai kérdések teljesen ki vannak merítve s azokról újat mondani vajmi nehéz, a vita rövid lesz s a legrosszabb esetben sem tart el a husvétünnepkig.

A rendezett tanácsú városok tisztviselői. A tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslat tudvaleglen nem intézkedik a rendezett tanácsú városok tisztviselőiről. A mellőzött tisztviselők tehát mozgalmat indítottak érdekeik védelmére. A mozgalom első nyilvános jele Esztergomban volt látható, ahol a város tisztviselői kara Wimmer Imre polgármester elnöklése alatt ülést tartott, hogy országos mozgalmat indítsanak. Az esztergomi tisztviselők azt tervezik, hogy az ország összes városi tisztviselőit fölszólítják a mozgalomhoz való csatlakozásra. Fizetésiük rendezésénél ugyanazon irányelveket kívánják tekintetbe venni, amelyek a helyggyi kormányt a vármegyei tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatban vezérelték. Az emlékiratot Oswald Ándor tanácsjegyző készítette s a gyűlés elhatározta, hogy megküldi ezt az összes vármegyének, rendezett tanácsú városoknak s ezek országgyűlési képviselőinek támogatás végett. A mozgalomnak eddig az az eredménye, hogy több város tisztikara csatlakozott az esztergomiakhoz s elhatározták, hogy legközelebb Budapestre országos gyűlést hívnak egybe, melyen kidolgozzák a rendezett tanácsú városok tisztikarának memorandumát s ezt küldöttséggel nyújtják át gróf Tisza István miniszterelnöknek.

A Kossuth-párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt ma este Thaly Kálmán elnöklése alatt értekezletet tartott. Az elnök kijelenti, hogy szükséges volt az értekezlet összehívása, mert már a holnapi ülés napirendjére ki van tűzve az 1904. évi ujoncjelentés megállapításáról és megajánlásáról szóló két törvényjavaslat. (Zajos helyeslés.) A véderőbizottság tagjai, hogy a javaslatokat ismeresse.

Bakonyi Samu: A kitűzött javaslatok az eddigi keretben mozognak. A párt elvi álláspontjából kifolyólag azokat meg nem szavazhatják, szükségesnek tartja azonban, hogy 48-as álláspontjukat szintén erősebben hangsúlyozzák, minthogy gróf Apponyi Albert épp a mai ülésben oly nézeteket hirdetett, mintha nemzeti államunk kiéptése és a magyar hadsereg létesítése hirtaunetes alapon is megfordítható. Hangsúlyozandó, hogy teljes bizonytalanságban vagyunk a lefolyt nagy nemzeti küzdelem gyümölcseit illetőleg. Eddig világosság csak a katonai növelés kérdésében van s itt is hiba, hogy tisztán magyar pénzen a közös hadseregnek akarnak tiszteket nevelni. A kilences-bizottság egyéb programpontjai tekintetében teljes homály van. Sem a zászlóról, sem a jövőnévokről, sem a címerről nem beszélnek, de különösen mely hallgatással van a kormány újabb ismét a katonai bünvádi perrendtartás dolgában. Indítványozza, hogy utasítsa vissza a párt a javaslatokat s a pártnak megbízandó szónoka adjon be egy határozati javaslatot, melyben a párt álláspontja kifejezőre jut.

Thaly Kálmán: Azelőtt a párt csak a közös hadsereg részére tagadta meg az ujoncokat a honvédség részére pedig csak azóta nem adunk ujoncot mióta báró Fejérváry a honvédséget beolvasztotta a közös hadseregbe. Véleménye szerint a mai helyzet-

ben a pártnak ez utóbbi állásfoglalása jogosult. A párt politikai célja az önálló nemzeti hadsereg. A növelés kérdése, véleménye szerint, az alapítványokról szóló törvényjavaslatnál lesz megvitatandó de nem ártana ezen kérdésekkel már most is, bár csak röviden, foglalkozni.

Kacskovics Géza: Azt kívánja, hogy eszenkedések tárgyalásánál a többi ellenzéki pártokkal együttműködjenek.

Bisomy Ákos: Szóvá teszi Lengyel Zoltán esztörtéki támadását a párt ellen. Tudja, hogy ébbeknek az az álláspontja, hogy a párt ne reagáljon a támadásra, de most, mikor a párt annyi éféréstének volt kitéve, talán célszerű lenne a támadás visszautasítani. Kacskovics indítványát nem tartja alkalmazhatónak.

Thaly Kálmán: Abban a neményben van, hogy a pártot ért támadást meg szükséges visszautasítani, hanem a párt szónokai igyekezzenek azokat megcáfolni és ködű értékre leszállítani. A más pártokkal való együttműködés kérdését most nem tartja időszerűnek; erről majd akkor lehet beszélni, ha valami nagyobb harc indul meg. Felkéri a véderőbizottság tagjait, Bakonyi Samut és Egyri Bét, hogy az ujoncjavaslatok tárgyalása során a párt nevében szólaljanak fel, de üdvösnök tartaná, ha mások is felszólnának. Jelenti továbbá, hogy a nagyjali kérdésben jövő haten megjelendő pótválasztásra Barabás Bé és Csókó Béla mennek le és hogy Kossuth Lajos halálának tizedik évfordulója alkalmából a párt eddigi szakasához képest testületleg vonul ki a temetőbe. Az emlékezésedtet a sirnál Kacskovics Géza fogja tartani, aki a párt koszorúját is leteszi. Az ünnepi Kossuthlakomát Kossuth Ferenc pártelnök bejegyzése miatt elhalasztották s alkamasint május 21-én, Budapest bevételének napján fogják megtartani.

A bécsi püspöki szék. Egy esdi lap dr. Fischer-Colbrie Ágostnak, a bécsi Pazmaneum igazgatójának, bécsi püspökké való kinevezését jelenli. Beavatott körökben semmit sem tudnak ilyes kinevezéséről.

A béke öröme. Rimaszombafól táviratoknak: Gömörmege közgyűlése ma Farkas Ábrahám országgyűlési képviselő indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy gróf Tisza István miniszterelnökhez és Thaly Kálmánhoz a parlamenti béke helyreállítása alkalmából üdvözlő táviratokat küld és a kormányhoz a vármegye közönsége egyuttal bizalmáról biztosítja.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendje a következő: A ma elfogadott indemnitás harmadzszori olvasása és az 1904-ik évi ujoncjavaslat tárgyalása.

A jegyzők fizetése.

Budapest, március 18.

A képviselőház közigazgatási bizottsága ma délután 5 órakor tolytatta tegnap megszokott ülését. Az ülésen báró Vojnich István elnököt és megjelentek a kormány részéről gróf Tisza István miniszterelnök, Sándor János államtitkár és Némethy Károly miniszteri tanácsos.

Elsősorban a vármegyei tisztviselőkről szóló javaslatnak tegnap függőben maradt szakaszait tárgyalták le, azután áttért a bizottság a községi és körjegyzők, valamint a segélybizottság illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Bisomy László előadja: Ismerteti a törvényjavaslat humanus célját. A korpotéknál feltehető, hogy háromszoros korpotékban 680, négyezerestben 933 jegyző részesül. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

Bonosa Miklós köszönettel veszi a javaslatot és azt általánosságban elfogadja; kívánna azonban hogy a jegyzők a korpotékban ne huzs, hanem 25 évig részesítenek és az éves korpoték ne 100, hanem 200 korona lenne.

Kende Péter hozzájárul a köszönetnyilvánításhoz és előadja a javaslatot. Ohajtaná azonban, hogy a jegyzők fizetéseiket ne a községi pénztárból, hanem a vármegyei pénztárból kaphák nevezetesen az által hatassék be a fizetés s adassék ki vagy legalább ott, ahol a vármegyék ezt már behozták, tenn is tartassék.

Szalay László: A mai közigazgatási szervezetben úgy szólvaan egvedülly végrehajtó község a jegyzők s így méltán tarthatnak igényt arra, hogy elégtelen fizetést kiegészítsenek, aktuális tehát a rendezés, de az tisztán az állam kötelessége lenne s miután az ekként előstaitik, a javaslatot általánosságban elfogadja. Ohajtanád lenne, hogy e célból az arra való jegyzők magasabb közigazgatási állásokra is választhatók legyenek. A községi lakosok most is tulajdonosan meg vannak terhelve a jegyző fizetésével és nem egyenlően s ezen a mizérián a mostani javaslat nem segít és ha ez ma nem is aktuális foglalkoznunk kell ezzel a kérdéssel és a törvényhozás figyelmét erre fel kell hívni. Hiánya még a javaslatnak hogy az intézkedések nem terjednek ki a községi és körövesok helyzetére, pedig ennek javítása is állami érdek.

Buzáth Ferenc s javaslatot általánosságban el-

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatásuknak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessék tovább.

Hazafelé.

London, március 18.

A Timesnak jelentik Moszkvából, hogy a gladi-vosztoki orosz hajóraj már urban van Oroszország felé s a nagy orosz hajóhadnál, amely nyáron indul el Kelet-Ázsiába, újra el fog menni a keletázsiai vizekre.

HIREK

Budapest, március 18.

— Kiténtetett miniszteri titkár. A német császár dr. Baumgart Gusztáv belügyminiszteri utáérnak a Johannita-keresztet adományozta. A oszári kitüntetés a belügyminisztérium érdeme és közbeszülésben álló főújszívből ér.

— Vilma királynő ádálása. Vilma hollandi királynő tudvalevőleg most épült föl hosszabb betegségéből. Mint Rómából jelentik, a királynő a Lago Maggiore mellett fogja a nyarat tölteni.

— Kiténtetés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Oppl Alajos kuriai tanácsjegyzőnek nyugalomba vonnassa a kalmából a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Gróf Tisza Istvánné nászúljánya. A mármaroszegei jogakadémiai polgárság, mely a tavasszal avari fel új diszes lobogóját, fölkerlte gróf Tisza Istvánnét, hogy a nászúljányai tisztet vállalja el. Gróf Tisza István a mármaroszegei főiskolának főgondnoka s így a grófné készséggel és örömmel vállalta el a nászúljányai tisztet. A grófné ki anyja halála miatt mely gyászban van, helyettese által fogja magát képviselni a nászúljányozási ünnepélyen.

— A vigó incidens. Arról az incidensről, amely a vigó öbölben Vilmos császár és Alfonz király ott tartózkodása alatt történt, még a következőket jelentik. A két uralkodó sétahajózása alatt egy utazokkal telt gőzös nekiment a Nines Balboa ágyunaszádnak, amelyen az uralkodók voltak. A gőzös utasai menekülni iparkodtak és felkapaszkodtak az ágyunaszádra. Az utasoknak úgy Vilmos császár, mint Alfonz király segítséget nyújtottak, amennyiben támogatták őket abban a törekvésükben, hogy az ágyunaszád fedélzetére felkapaszkodjanak. A mellett mind a két uralkodó iparkodott megnyugtani a publikumot. Ezt a magatartást a többi gőzösök közönsége zajos élénzséssel honorálta. A császár és a király azután a légyvételében elbucszott azoktól, akik az ágyunaszád-fedélzetet kerestek menekülést.

— A kereszt az egyetemen. A katolikus egyetemi ifjuság 1901-ben a keresztnek az egyetem számára való kiütését kérte az egyetemi tanácsól. Kérésüket akkor nem teljesítették, mire ők maguk függetlenítették ki a keresztet március 18-án. Ennek a napnak évfordulóján, mint minden évben, ezúttal is küldöttség járt dr. Heinrich Gusztáv rektornál. A küldöttség szónoka memorandumot nyújtott át a rektorának, amelyben a katolikus ifjuság újból kéri a keresztnek az egyetemen való kiütését. Kéri továbbá egy keresztény bölcseleti tanszék fölállítását a bölcseleti karon és — minthogy az orvosi karon egyes előadásokat vasárnap délelőtt tartanak meg — a vasárnapi munkaszünet teljes és szigorú keresztényvitéli. A rektor azzal boosította el a küldöttséget, hogy a memorandumot az egyetemi tanács elé terjeszti, de — ugymond — meggyőződése szerint az ifjak kérelme a mostani viszonyok között nem teljesíthető.

— Marosvásárhelyi kőszáznak Marosvásárhelyi ma ötvenfogu küldöttség érkezett a fővárosba gróf. Ladó István kispán és Bernády György polgármester vezetése alatt. Elsőbör Sándor János belügyminiszteri államtitkárát tisztelt a küldöttség, átadva neki Marosvásárhely városi dispózióját oklevélét. A küldöttség ezután a képviselőházba ment és megköszönte gróf Tisza István miniszterelnöknek hogy a kormány az új katonai alra iskolát Marosvásárhelyre teszi. Toldán Béla földművelési minisztertől a város vezeték és vízszabályozó munkálatának állami segítségével, Berzevicsy Albert kulturminisztertől a községi polgári iskola átalomítását kérte a küldöttség, amelynek tiszteletére Sándor János államtitkár dé utau ebédet adott a Hungaria-szállóban.

— Az országos Kossuth-ünnep. A március 20-án rendezendő országos Kossuth-gyászünnep polgári bizottsága az egyetemi ifjuság rendezőivel együtt már megállapította a vasárnap délutáni menet részleteit. Halmos János polgármester ma átrabban köszönte meg a rendezőségnek az ünnepre való meghívást. Egyben tudatta, hogy az ünnep napján a székesfehérvárosi közönsége nevében koszorút tétet Kossuth Lajos sírára.

— Sándor király — él. Megjull a régi legenda híres férfiakról, fejedelmi személyekről, akik meghaltak, de a legenda jóvoltából éneek valahol messze, titokban. Petőfi elvosszta a csatateren, s még a legújabb időkben is, hogy kapva-kaptak egy regényes histórián, hogy a magyarok legtüzezebb lelkü költője, mint vén ember túli napiait távol hazájától, Szibériában. Rudolf tróu-örökös meghalt tragikusán Meyerlingben, de a magyar nép körében fölmerült és még ma is él a legenda, hogy nem halt meg, csak rejtőzik, s majd előjön a daliás királyfi, aki egy szerette a magyarokat, mihelyt nagy szükség lesz rá. És még jó néhány ilyen legenda él a világán. Most megszületett a sok legendához egy legújabb, Sándor szerb király, akit egy június véres éjszakán a belgrádi konokban feleséges nejevel, Draga királynővel együtt felkoncoltak a tisztjei nem halt meg, él elbujva. Őt nem gyilkolták meg, bár egy egész világsajtó így értesítette az emberiséget kiküldött tudósítói révén. És nem babuons paraszt nép között termelt ez a legenda, hanem egy nyugateurópai újságnak, a Pearsons Magazine című angol folyóiratnak a hasábjain. Név sincs aláírva, de a cikkirő sejtette, hogy annak idején tagja volt a belgrádi angol követségnek. Fölötte regényes az a história amit elmond, s csak azt lehet csodálni, hogy az ilyen kerek történetek hogyan tudnak megszületni egyáltalában, amikor való alapja ugyancsak kevés lehet. A titokzatos legendairó szerint csak Draga királynő esett áldozatul az egyenruhás tisztok fegyvereinek. Ellenben Sándor király csudálatos módon menekült meg és ezidőszent egy nyugateurópai városban él elrejtőzve. E szerint Draga királynőt az összeaküvő egy bizalmasa értesítette a készülő merényletől s a királynő rögtön közölte a dolgot az urával. Mikor aztán a gyilkosok a palotába törtek, Sándor király, meggyőződve arról, hogy komornyija is be van avatva az összeaküvésbe, a eselekre szánta el magát. Beszölitotta a komornyikot a hálószó ajába, s ökölesapással lesújtotta. A komornyik eszméletlenül terült el. Arra Sándor király gyorsan levetette a komornyik liberáját, magára öltötte, a még mindig eszméletlen szolgát pedig az ágyába fektette és betakarta. Aztán titkos lépcsőn kiserant a palotából, egyenesen a pályaudvarhoz sietett és előre megrendelt külvonaton elmenekült Szerbiából. Draga királyné ellenben a palotában maradt meg. Biztosította Sándor királyt, akitől meleg öleléssel búcsúzott, hogy komornójával egy másik titkos lépcsőn menekül. De ez csak kifogás volt töle. Mindenekelőtt imádott ferjét akarta megmenteni és nem riadt vissza attól sem, hogy az életét áldozza fel érte. Mikor a gyilkosok a hálószobába törtek, egy asszonyt láttak, aki egy látszólag alvó férfira borult. Meg csak meg sem nézték, hogy ki az a férfi, csak nekik rontottak és végeztek velük. Száz sebből vérezve o-ett össze Draga királyné, s azt az alvó férfit hasonló körleheltséggel pusztították el. Sándor király csak ötérszék területen tudta meg a királynő halálát. Azóta ott él abban a nyugateurópai városban s egészen a királynőért való gyászának szentelve magát. Koronára, földi javakra nem áhított már, mindenről lemondott, csak fájdalom él a szívében. Így szól a legendás história, amely már Szerbiában is megtalálta a maga útját, s ott is sokat beszélnek már róla.

— Diáküntetés Brünben. Brünből táviratozák: A német műszaki fő skola halgatói tegnap déután 5 órakor a főiskola épületében gyűlést tartottak, amelyen Hausner rektori órákban részesítettek és azután egyesületi d szben keresztüsfelták a városban, ami azonban incidens nélkül folyt le. Csak este 6 óra felé telt meg a nagy tér több ezer emberrel mind a két nemzetiségből többszörre kíváncsikkal. Csakhamar megkezdte a rendőrség a tér kiürítését. Egy csoport nemet d ák, akikhez vagy 300 ember csatlakozott, a Renner-utcaóli József császár emlékszobrához vonult, a Wacht am Rheint énekelte és Heil kiáltásokba tört ki. A csebek a Hej Storanek és a Kde domaj volk dalokat énekeltek. A rendőrség szétoszlatta a német ház közelében gyűlekező mindkét nemzetiségű tünetőket. Több embert a rendőrség előállított. A nyugalom csak 9 óra után állott helyre.

— A japán művészetről. Az Országos Iparművészeti Múzeumban ma déután Szemere Atala magas színvonalu előadást tartott a japán művészetről. Az előadás a nagyszamu és eöklök közönség érdeklődő figyelemmel halgatta végig.

— Ünnepeit iskoláigazgató. A VI. kerületi felsőkereskedelmi iskola ünnepeit tegnap szepen sikerült szerve keretében ünnepeitk hozni Lengyel Sándort az iskola igazgatóját névenap a kalmából. Az est sikerében Zány Kalmán, S. Lajos Oszkar

Schneider Ödön, Lórv Imre, Gottlieb Pál és Kiss Ödön osztokodtak. Az ünnepeit igazgató lekes becsületetlan tanítványhoz kitartásra és a nemes eszmék kultúrára buzdította őket.

— Az árvíz hajós emléke. Báró Wessely Miklós emlékének megörökítésére a főváros tudvalevőleg művészi bronztábat készíttetett, amelynek a Ferenciek tempomának Kossuth Lajos-utcai falán kért-k helyet. A tábla, amely azt a jelenetét ábrázolja, domborműben amint Wesselyéni a pesti árvíz idején megmenti az elöntött lakosokat, már régen elkészült s a templom legutóbbi renovátása alkalmával el is kellett volna már helyezni, de akkor kiderült, hogy keret nélkül túlságosan disztelen. A tanács ez okból utastotta a mérnöki hivatalt, hogy a tábla részére stilszerű keretet tervezzen s azt megírálás öszéből boosassa a képzőművészeti bizottság rendelkezésére. A óta már hónapok mulnak de a képzőművészeti bizottság még mindig bírálja az egyszerű keret. A túlságos késedelmezést most vegre megsokalta a tanács s öhívta a bizottságot, hogy jelentését sürgősen terjesztesse be, mert a tábat még e nyár folyamán ökvetetlenül el akarja helyezni.

— Százezer korona jótékony céla. A Grödel testvérek, akiket tavaly a király a magyar nemességgel tüntetett ki, báró Felitsch Artur képviselő útján 100.000 koronát boosított gróf Tisza István miniszterelnök rendelkezésére oly célból, hogy azt a amely jótékony intézményre fordítsa. Az adakozók, a máramarosi és erdélyi erdőipar ismert művelői, a nagy alapítványt a felett való hazafis örömlükben tették, hogy a parlamenti béke helyreállt és gróf Tisza István miniszterelnök hozzáállhat nagyszabásu terveinek megvalósításához, amelytől a közönség minden terén nagy felvirulás remelhető. Gróf Tisza István a százezer koronát, báró Felitsch Artur javaslatára, a kolozsvári vakok intézetének feisegélyezésére fogja fordítani.

— A port-arthuri rémnapok. A Borowski cirkusz egyik kitűnő bonóca, Belling Klement ur, a következőket beszéli Port-Arthur megiamadásáról. A Port-Arthurban időző Borowski-cirkusz szokái és lovarói vidám hangulatban voltak együtt mult hó 26-án este egy vendéglő éttermében, amikor úgy éj-tájban erős lövedézet hangozott. De nem igen ügyeltek rá, mert azt hiték hogy az erődből üdvözlik a megérkezett orosz hajókat, vagy pedig éjjei gyakorlatot tartanak. Senki sem volt nyugtalan a városban mert a hadüzenetet még távol-állónak tudta mindenki. Másnap azonban borzalmas valóra ébredt a város. Minduntalan lecsapott egy-egy japáni löveg rettenetesen pusztítva s rossz-szul irányított lövegek zuhantak el a város felett. Az orosz lakosság mindazonáltal meglehetősen nyugodt maradt, de a kínaiak között rettenetes volt a pánik. Borowski, a cirkusz igazgatója a kikapitányhoz fordult véde emért, aai rábeszélte, hogy folytassa az előadásokat, hogy ezzel is megnyugtassák a lakos-ságot. Azonban az aggok az asszonyok és a gyer-mekek ropant rettegésben voltak mégis, de a férfiak eszant le-késéssel sorakoztak a zászlók alá mind-re kés-en, a cirkusz női tagjai pedig valamennyien a vörös-kereszt szolgálatába álltak s szamaratánus kötelességeket teljesítettek. Borowski igazgatónak rengeteg kára volt, mert a katonaság övemet nemes, idomított ajlovát elvitte, darabjaért százhusz rubelt fizete. Vagyonának romjain Port-Arthurban maradt, de felesége, ferje akarata ellenére Chartinba utazott. — Bellingnek — aki amerikai — ektor már nem volt maradása. Nejevel és két kis gyermekével Pétervárra távozott. Ez az utazás ösön-negy napig tartott, s jól lehet másodosztályu jegye volt az ut nagy részét tulszólt negyedostályu kupékban töltötte. Utközben minduntalan találkoztak katonákat szállító vonatokkal, Pétervárról Belling sógorához Bécsbe utazott. Meséli még, hogy ugyszólván az első ellenséges ágyú előrdögése pillanatában oly iszonyu drágaság ütött ki a városban, hogy az leirhatatlan. A hangulat azonban éppen nem nyomott. Az emberek elég vidámak, s rendíthetetlenül hisznek Kuropatkin győzelmében.

— Zár. A Budapesti Leányegyesület e hó 21-én hétfőn, détuán 5 órakor rendezte s szében utó-só tarsas öss öveteletét a Royal-skáló földszini dísz-ter-mében. A rendezőségnek ez alkalommal is sikerült több fővárosi nő és művész közreműködését megnyerni s így előré áthatóság az egyesület negyedik szűrja sem fog mögötte maradni a többieknek. Érdek-lődöket szívesen lát az egyesület.

— Adakozás. Kelemen László és Dobos Sándor tanulók 1 koronát küldtek be hozzánk az ügy-telej já-vára. Az adományt rendelkezése ne yére juttattuk.

“AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-vezársaság resiczal mezőgazdasági gépgyáranak vezérigynősége. Mezőgazdák különös figyelmébe. Tiszta acélnyag saját hámorainkól. Előrehatottan tölgelyacélekefej. Páncélaeel-kormányozom. Magasított acél-ekofej. Porvédő kerékek Acéll gerendoly. Csak kitanasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjünk árjegyzéket. mivel ez az összes talajmű-igépekot terjedelmese ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosítást nyújt — és díjmentesen küldetük. Ekegyárius terén legelő-só rangu magyar gyárt-mány, fölállmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönycim: „Agraria” Budapest.

— **Az új olmtüzi érsek.** Olmtüzből táviratozzák, hogy *Kohn* érsek utóda nem az olmtüzi egyházmegyétől fog kikerülni, hanem a szentszéki forja *Ferenc József* királyi egyetértőleg az olmtüzi érsekséget betöltöni. Ez a megoldás kedvező fogadtatásra talál Olmtüzből, mert *Kohn* érsek afferjárt az egyházmegyét terheli a felelősség első sorban.

— **Szeged hódolata.** Szeged városa törvényhatósága a nagy árvíz 25 éves évfordulójának alkalmából tartott díszközgyűlésén tudvalevőleg elhatározta, hogy hódoló feliratot küld a királynak. A hódoló felirat szövege a következő:

Felséges császár és apostoli király! Legkegyelmesebb urunk! A mai napon, mint Szeged pusztulásának 15-ik évfordulóján szívünk melyből fakadó örök bánák, történelten hűsötünk és közbünetiek kifejezésével járulunk felséged legmagasabb királyi színe elé, kérvén kegyelmedet, hogy alkalvóló hódolatuink atyainak fogadni kegyelmedkedj. Felséged volt az, aki nemes szívednek sugallatát követve, méltóztatott legkegyelmesebben a vész napiban az első segélyt nyújtani, a busulókat vigasztalni a csüggedőket bátorítani, a sötét kétségbeesésben szemben a szebb jövőt feltárni, lejedemi szavával és tetteivel a hullámsziba temetett várost feltámasztani és szebbé tenni, mint volt. A mindenható istenhez küldjük a mai napon imába szőtt többszörök, hogy felségedet és dicsőségeseen uralkodó királyi házat imádják magyar hazánkunk és népeinek boldogulására, hatalmának teljes mértékben beátháttalan időkig megőrizze és végheletlen kegyelmének minden áldásával ellássa. Kelt Szeged szabad-királyi város törvényhatósági bizottságának 19. évi március 12-én tartott rendkívüli közgyűlésében. Felségednek a város közönsége nevében legműködőbb alátámasztva: *Palfy* Ferenc polgármester.

— **Budenz József emlékére.** A Magyar Nyelvészek Budenz-társasága az idén is kegyeletesen megülte József-napját Budán a Márvány-menyasszonynál. Nagyszomban gyűltek össze az alkalommal tegnap este a társaság régi helyiségében az idősebb és újabb nyelvészeknek tagjai. A Budenz szerelget *Latassa* József köszöntötte a nagy tudós emlékére, szép beszédben méltatva Budenz érdemeit és a mai nemzedékre is kiterjedő nagy hatását. Felolvasták azután *Viklund* upsalai egyetemi tanárnak magyar nyelven írt üdvözlését, amelyre megleghangú választ küldtek. A jövő évi ünnep szónokául *Zolnay* Gyulát kériék fel.

— **Jubliáló delegyület.** A balassagyarmati *Dalos* Egyesület a napokban ünnepelte fennállásának huszonöt-éves jubileumát. A jubileum kapcsán tartott közgyűlésen az egyesület gróf *Majláth* Gézát díszelnékké, *Huckl* Lajos fővárosi tanárt tiszteleti taggá és *Madach* Imrét elnöké választotta meg.

— **A községi és körjegyzők kívánságai.** A községi és körjegyzők valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat német rendelkezési ellen az érdekelteket részint a szerzett jogok, részint a méltányosság szempontjából több rendbeli kifogást emelnek.

A kifogások és kívánságok a következők: 1. A községi és körjegyzők fizetésének minimális összege a tervezett 16.0 korona helyett 2000 koronában állapíttassék meg, mivel 16.0 korona fizetés kevés arra hogy abból a jegyző családját is tartassák, s gyermekeit a városban iskoláztassa. 2. A jegyző anyakönyvvezetői tiszteletdíj személyi pótléként abban az esetben is tartassék meg, ha más jegyzői állásra választatik meg. A személyi pótlék pedig adassék meg a korpótléka való tekintet nélkül. 3. A korpótlék, tekintet nélkül a fizetés mennyiségére, minden jegyzőnek megadassék. 4. A jegyző a nyugdíj-alap a tanítói nyugdíjalap mintájára, országossá téssék s a nyugdíjösszeg megállapításánál az államsegély és korpótlék is tekintetbe vessék. 5. Az anyakönyvi kivonati díjak ezután is az anyakönyvvezetőktől állassék.

— **Családi dráma.** *Kovács* József szabólegény ma este beállított apósának, *Wittmann* Ferenonék Aradi-utca 22. szám alatt lévő kávétermébe és pénzt kért tőle. Megfenyegette az öregot, hogy baj csinál, ha nem kap pénzt. *Wittmann* azonban nem hajtotta fenyegetésére, mire *Kovács* revolvert vett elő és háromszor rálőtt apósára. Mindhárom golyó a *Wittmann* gnyomrába fúródott. *Kovács* ekkor nekiesett és késével melbe is szurta. A merénylet a rendőrség letartóztatta. *Kovács* már egy éve elváltan él a feleségétől, aki az esküvő után néhány héttel visszament szülőihez és azóta náruk lakik. A férj időnként megátogatja apját és ilyenkor mindig megszarolta az öregot. Az utóbbi időben *Wittmann* nem akart kőtnének állani, ezen bősztül 161 *Kovács* annyira, hogy ma ezt a merényletet követte el.

— **Gróf Csáky áldozata.** Bécsi tudósítók jelentik: *Mra* *Wenetz* német bocsátották ki a bécsi országos kőrkázból s most már odabaza fogják gyógykezeltetni. A szegény asszony tuivan minden veszedelmen de még soká fog tartani, míg kihaveri sebesültését *Mra* *Wenetz* német képviselőben egy bécsi ügyvéd kárítási pőrt indított gróf *Csáky* *Napoleon* ellen.

— **Az új osztrák tábor.** A közös hadügyminisztérium tudvalevőleg elhatározta, hogy *Benatek* környékén a bruckihoz hasonló katonai tábort állít. Bécsből jelenti tudósítónk telefonon, hogy a benateki föld-birtokosok erre a hírre hallatlanul felverték földjeik árát s a hadügyi kormány már-már azon volt, hogy elejtje a tervet. Ma az érdekeltek egy cseh agrárius képviselő vezetésével küldöttségben járultak a közös hadügyminisztérium elé s *Pitreich* közsős hadügyminiszter megígérte, hogy jőlehet a terv végrehajtása akadályokba ütközik, mégis fel fogja állítani a táborot és a katonaság már a jövő tavasszal *Benatek*ben fog táborozni.

— **Züllött nagyság.** Valaki meghalt, akinek megváltást hozott a halál. Megváltást egy bűnbe és gyalázatba fulladt, valamikor hatalommal és pompával ékes lélettől. Nagy zuhanás ez, nagyobbát a kortörténelem alig mutat föl. *Hammerstein* Vilmos bárórol van szó, aki hatvan-hét éves korában ma hunyt el *Charlottenburg*ben. Még alig öt évvel ezelőtt Németország politikai közéletének egyik leghatalmasabb oszlopa volt. Látható vezére s elismert feje a porosz junkerek pártjának. Ugyes ember, jó szónok, parlamenti vezérférfi, a porosz konzervatív sajtó főorganumának, a hírhedt *Kreuzzeitung*nak tulajdonosa és szerkesztője, aki szemeké egy intésével dirigálta a porosz országgyűlésen és a német birodalmi parlamenten a feudális szemlélet gyentjét. *Stöcker*re, a fanatikus antisemita udvari papra támaszkodott s oly erőnek tudta magát, hogy még a hatalmas delélfőjén álló *Bismarck*kal is újat mert huzni. Néhány év előtt aztán egyszerre csak bedőlt lába alatt a talaj. A nagyhatalmu pártvezérről kiszült, hogy közönséges gonosztevő. Váltókat hamisított és csalt, hogy nagyuri megkülönböztetést kielégítse. Hamisítványai *Örsedeezer* márkára rugtak s legnagyobbbbszt gróf *Finkenstein* és gróf *Walderssee* nevére szóltak. Mikor üzemeit már nem leplezhette, keréket oldott, de *Athena*ben elfogták. A berlini bíróság háromévi fogsághra ítélte. Mióta börtönből elhagyta, csendes visszavonultságban él. Gyalázatától és nyomorától most megváltotta a halál.

— **A fumei borosompészet.** A Magyar *Borkereskedelem* arról értesül, hogy az olasz kormány még mindig nem ejtette el a *Favara* cég érdekében emelt reklamációját. Másrészt pedig a mi kormányunk Olaszországgal szemben a legbarátságosabb álláspontot foglalja el. Az esetre, ha a meggyanúsított cégnek sikerülne bebizonyítania hogy tényleg *Mazzarabán* termelt természetes bort hozott be, ugy magyar részről a borküldeményt azonnal kiadnák. Az az érvelés, hogy a kérdéses borral egyenlő összetételű bor lehet *Mazzarabán* termelt természetes bor is a fennirró vizonyok között nem szolgálhat felmentés alapjául. Olasz részről arra készülnék, hogy a magyar kormány köteleességszerű, hajthatatlan viselkedésével szemben paramenti vihár inszencáljanak.

— **Bélaország. Temesvártól elhunyt ősv. Tormásey** *Béla*né, szül. *Palter* *Ernestin*, egy osztrák tábornok leánya. 76 éves korában. Osztrák leány volt, mégis férje oldalán küzdött 48-ban és nagy szolgálatakat tett, mivel ő osempezette *Szeged*ről *Temesvárra* *Percezel* tábornok értesített *Vescey*hez, máltai a két tábornok folytonos érintkezését tette lehetővé.

— **Hány ember sztrájkol Magyarországon?** A mostani nagyméretű sztrájkok alkalmával érdekes kis statisztikai kimutatást kaptunk arról, hogy jelenleg hány iparos szüntette be a munkát a fővárosban.

Szabó	6000
Lakatos	1100
Szoharrestő és műzölő	700
Fenyező, srtás és nyerges	200
Kővező	800
Asztalos (állanában)	200
Vidéken	2500
	Összesen 11,000

Ha még a kőművesek is kimondák a sztrájkot, akkor ez a szám kétezeröttszázal szaporodik.

— **Alak-köszövények.** Néhány fővárosi lapban sokat ígérő apróhirdetés jelent meg, amelyekben ügyes alakköszövények ajánlottak, hogy nagyobb uraságokhoz kúrosnőket helyeznek el. A hirdetés elmondja azt is, hogy a *Döbrentev-ter* 6. számú vendéglőben adnak bővebb felvilágosítást. A rendőrség figyelmeztetett erre a hirdetésre s a detektívek nyomoztak egy furfangos csal bandát, amely a szegény asszonyok garasából csata össze nagy szükségletet. A vendéglőben letartóztatták *Szadosny* *Pál* budapesti születésű 34 éves. Nagy *László* 41 éves és *Grossberger* *Adolf* 32 éves fogja közansékiük emberek, akik a hirdetésre jelentkező szegény asszonyoktól pénzt csattak ki bélyegilleték s táviratok költségei címén, a pénzen azután megosztottak. Panaszos még eddig nem jelentkezett, de a csalókat előállították a főkapitányságra.

— **Házasság.** *Haas* *Mór* vasárnap délelőtt esküszik örök hűséget a hatodik kerületi előjáróságnál *Grün* *Frida* kassaszonyinak, *Grün* *M.* üvegkereskedő leányának.

— **Revolverlövészek egy színházban.** Spanyolországi színházakban egyre-másra fordulnak most elő botrányok a színházakban. Ezek a botrányok többnyire politikai természetűek. Tegnap egy barcelonai színházban az eddigieknél is súlyosabb zavarek történtek a *Patria nueva* című darab első előadása alatt. A botrányt katalonisták és klerikálisok rendezték. A közönség követ dobálta a színészeket, mire néhány lövés dördült el. Óriási pánik keletkezett és a tolongásban sokan megsebesültek. A rendőrség nyolc embert letartóztatott.

— **Zavargás Zágrábban.** Zágrábból táviratozzák: Ma este újabb zavargások voltak. Minthogy az a hír volt elterjedve, hogy a tiszta jogpártiak dr. *Frank*-nak fáklyásmenetet akarnak rendezni, este 7 órakor a realisták és szerbek összegyűltek, hogy megzavarják a fáklyásmenetet és a *Jelasic*-térre vonatnak, de a *Mária* *Valéria*-utca, amelyben dr. *Frank* lakik, erős rendőrkordon zárta el. Megálltak az utca bejáratánál, abcogoltak *Frank*ot és fűtőlés és kiáltozás közt szidalmazó kiáltásokat hallattak. A láma vagy egy negyed órán át tartott, midőn arról az oldalról ahol a tiszta jogpárti közlönyének, a *Hrvatsko Pracenak* szerkesztősége van, kövek röpültek, mire a tiszta jogpártiak nagy tömege botokkal támadt a realistákra és szerbekre és az *Ilic*ba szorította őket. Erre a tiszta jogpártiak a szerbek szidalmazása közt visszatértek a *Valéria*-utca felé és távoiból ovidiót rendeztek dr. *Frank*-nak. Minthogy a rendőrség megakadályozta, hogy *Frank* háza elé vonuljanak, a tüntetők háromnegyed 8 órakor énekelve az *Ilic*ba vonultak. Ott a tömeg megállt a szerb bank épülete előtt és a magával hozott kövekkel kőzongva bedobálta az összes ablakokat és utcai lámpákat. Erre a rendőrség erőlyesen közbelepett és szétszlatla a tüntetőket, mire a nyugalom helyreállt.

— **Új mentőállomások.** A *Budapesti Önkéntes Mentőegylet* igazgatósága a főváros külső területein *Budán* és *Kőbányán* flókmentőállomások létesít. A két őrségre azért van szükség, mert a központi állomás nem képes ellátni a külső szolgálatot. Mindkét új állomáson állandó őrséget és automobilszolgálatot rendeznek be.

— **Merénylet a Déli Vasuton.** *Fiuméből* jelentik: A Déli Vasút Szentpéter-fumei vonalán közlekedő vasut ellen egy ismeretlen tettes többször merényletet kísérelt meg. Ezelőtt egy hónappal a vonat mentén földcsuszamlás folytán a vasuti sín földdel elborítva. Nagy baj azonban nem történt, csak a gépben esett némi kár. A vasut azután védelmet emeltetett és mégis később ugyanazon a helyen ismét földcsuszamlás volt. A vizsgálatra kiküldött bizottság kőnsaltala, hogy a földcsuszamlás nem természetesen módon történt. Szerencsétlenség azonban most sem történt. Egy héttel ezelőtt a fumei gázgyár közelében a vonalon két kilónyi kő leküdt, de a vonat azt minden baj nélkül leseperte a vágányról. A merénylet mindig ugyanazon vonat ellen kíséreltet meg, amelyet mindig egy gépész vezetett. Tegnapelőtt a vasuti ór anony levelet kapott, amelyben a levél írója azt tudatja, hogy míg a vonat gépészét *Fiuméből* át nem helyezik, esedeg dinamitmerényletet fog eikövetni. A rendőrség ébren őrkodik az illető helyen és attól félnek, hogy a merénylet másutt, a vonal mentén lévő sűrű erdőktől vedve, észrevétlenül tehet újabb kísérletet, amelynek nemcsak a gépész, de az utasok is áldozatul eshetnek.

— **C pések értékelése.** Az ipartestület illetményekkel bírálékos opész kispárosok 20-an, vasárnap érkeztetel tartanak a *Róza*-utca 32. szám alatt lévő *Braucher*-térle vendéglőben. A gyűlés délután három órakor kezdődik.

— **Lövöldöző vendég.** A bécsi *Mozart-kávéház*ban tegnap véres jelenet folyt le. Egy *Grimm* nevű gyáros duhajkodott a kávéházban. Mikor fűzetere került a sor, a pincér figyelmeztette néhány korona régebbi tartozására. Ezen annyira főlháborodott az itas *Grimm*, hogy revolvert rántott elő és rálőtt a pincérre, akinek fejébe fúródott a golyó. A gyárost letartóztatták.

— **Petroleum a pálinkában.** *Dévről* írják: *Popa* *Áron* vezetli gazda 700 liter pálinkát adott el *Gergely* *Lázár* kőrosmárosnak, mitől a lauban többen rosszul lettek. A csendőrség megindította a nyomozást és kiderítette, hogy a pálinkába *Szib* *Veta* kőrosmárosné bosszúból petroleumot öntött. A hatóság a pálinkát leposzteltette és megvizsgálattja vegyileg, nem öntött-e a kőrosmárosné más mérgees anyagot is az itába, mivel gyanus tünetek mutatkoztak azoknál, akik ittak belőle. *Szib* *Vetát* elfogták.

— **A koreai attasé öngyilkossága.** *Berlinből* jelentik: *Huan* *Szeng* *Hong* koreai attasé holittesét tegnap a halottas kamrába vitték. A koreai követtség összes tagjai elkísérték. Az a színész, akivel állítólag viszonya volt az attaségnak, koszorút tettelet a ravatalra ezzel a fölirással: *Visszontálatásra méltóbb.*

tüntek Riesztes Valeria, Schmidt Mariska. Német Etelka. Szabó Miklós, Vad Lajos, Molnár Irma, Tannay Irma, Radó Amália, Csontos Mihály, Horváth Imre, Juraveczky Naudor, Makay Mihály, Oberna Maria, Kálmay Kornélia és Kavatsik Ilona.

Nyitlér.

Rohitsi „Styriaforrás“ gyógyviz

Gyomordaganat és görcsök,
Bright-féle vesegyulladás,
Gége-és torok-katarrhus,
Gyomor-és bél-katarrhus,
Hugycsöbetegek,
Cukorbetegségek,
Kemény székelés,
Májbetegségek ellen.

Orvosilag ajánlva!
Főnöktár Magyarországra részére:
Hoffmann Józsefnél, Budapest, Báthory-utca 8.

Ideal IRÓGÉP
azonnal és állandóan látható írással! Prospektust és írásmintát küldenek:
Schott H. és Donath Budapest, VII. Erzsébet-körút 1. Telefon 62-45.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Uj táblai bíró. A király *Barthodeiszky* Emil ítélőtáblabírói címmel és jelleggel fölrüházott törvényszéki bírói a budapesti ítélőtáblához bíróvá nevezte ki. A kinevező királyi kérészt a hivatalos lap mai számában jelent meg.

§§ Az almata. A budapesti büntetőbíróóság ma délben hirdette ki ítéletét abban a régalmazási pörben, amelyet *Bokor József*, *As almata* szerzője indított *Tóth Béla* és *Szilassy László* ellen. A bíróság mindkét vádottat *fölmertette* ugy a régalmazás, mint a becsületésértés vádjá alól. Az ítélet ellen a magánpanaszos képviselője, dr. *Ságody Gyula* föllebezést jelentett be.

TÁVIRATOK

A Reichsrath.

Bécs, március 18. A képviselőház mai ülésén is témérdek interpellációt és indítványt adtak be. Köztük van *Lang* sürgősségi indítványa a katonai büntető-eljárás előterjesztése ügyében, továbbá *Klofac* interpellációja melyben, utafással a mult éjjel az István-téren történt össetütésekre, azt kéri, vajjon a miniszterelnök hajlandó-e a békés cseh állampolgárokat ily támadások és gyerekes csínyek ellenében megvédelmezni, még ha azok képviselők részéről származnak is. A beérkezett iratok felolvasása 1/2 óráig tartott. Ezután megkezdődtek a névszerinti szavazások a kérvények dolgában.

Bécs, március 18. Parlament körökben azt tartják, hogy a cseh-német békéltetési akció husvét előtt aligha fog kialakulni. Husvét után megkezdődik az egyezkedés a csehek és németek közt, de minden valószínűség szerint ugyanolyan sikertelen lesz, mint az eddigi békéltető tárgyalások. Nem lehetetlen, hogy a jobboldali pártok szövetkezni fognak s akkor ennek kormányválság fog a nyomában járni. Az osztrák kormány még husvét előtt meg akarta válszaltni a delegáció tagjait és parlament körökben azt beszélik, hogy a magyar kormány hasonlóképpen mielőbb napirendre fogja tűzteni a delegáció tagjainak választását.

Monarkának Belgrádban.

Bécs, március 18. *Dumba* belgrádi osztrák-magyar követ Párisból Bécsbe érkezett, de még bizonytalan, hogy vajjon legközelebb vissza fog-e térni Belgrádba. Hír szerint a bécsi szerb követ azon fáradozik, hogy rávegye kormányt ama feltételek teljesítésére, amelyekről a közös külügyminisztérium függővé tette, vajjon dr. *Dumba* visszatér-e állomáshelyére.

A francia kulturharo.

Róma, március 18. Az *Oreglia* bíboros által átnyújtott feliratra válaszulva, a pápa megemlítette a kongregációknak Franciaországból történt kiutasítását és azt mondta, hogy ő e kiutasítások ellen, valamint a két bíborossal szemben követelt eljárás ellen óvat emel. A pápa hozzátette, hogy isten oltalmáért és áldásáért könyörög, hogy adjon nekünk elegendő erőt az egyházra most rótt szenvedések elviselésére.

A helyzet Macedóniában.

Bécs, március 18. *Müller* macedóniai osztrák-magyar polgári ügyvivő egy uságirónak azt mondta, hogy a reformok következtében már annyira javultak a viszonyok, hogy közigazgatási visszaélések, katonai kihágások és fanatikus kitörések immár lehetetlenek. A törökök belátják végre, hogy a reformáció biztosítja nekik a provinciát s ezért támogatja is a polgári ügyvivőket, csak az a baj, hogy a törökök tempója nagyon lassu. A polgári ügyvivőknek kevesebb bajuk van a törökökkel, mint a keresztényekkel, akiknek folytonosan egymással van bajuk. A fölkelés ereje megtört, Törökország nagy kedve volna Bulgária ellen indulni, mert ezt tartja a baj fő-orrásának. Törökországra nézve nagy baj az, hogy állandóan kétszázötvenzer embert kell Macedóniában tartaniok. *Müller* annyira bizik a béke fenntartásában, hogy családjával együtt 10g Szalonikiba visszautazni.

Bécs, március 18. *Müller* udvari tanácsos, az osztrák-magyar polgári ügyvivő, ma a külügy-minisztériumban beható jelentést tett a macedóniai reformáció előmunkáitairól, amelyek kedvezően haladnak, s most már alaposnak látszik az a remény, hogy a reformok megvalósítása komoly nehézségekbe nem fog ütközni.

A lüttichi merénylet.

Brüsszel, március 18. A lüttichi merénylet a képviselőházban is szóba került. *Neujean*, Lüttich szabadelvű képviselője utalást teszi ki a lüttichi anarchista merénylet felett és részvételjes szavakban emlékezik meg a merénylet áldozatairól, akiknek részére *állami kárpótlást* követel. A szónok emlékeztet arra, hogy a büntetett a kommun évfordulóján követték el. A szocialisták éienken tiltakoztak a szónok szavai ellen. Miután még a kormány képviselői kitéjezték egyetértésüket *Neujean* fejtegetéseivel, a kamara elnöke utal arra, hogy a hatóságok igyekezzenek a bűnösöket kinyomozni, és azt a reményt fejezi ki, hogy a merénylet áldozatai felé fog fordulni az egész nemzet részvéte. (Általános helyeslés.)

Kölgazdasági táviratok.

Bécs, március 18. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladott buza: tiszavidéki 8.95—9.35, bántsi 8.45—9.—, mosoni 8.55—8.90 K. Rozs, tótfelvidéki 6.95—7.15, pestmegyei 6.90—7.10, déli vasuti 6.70—6.90, magyar tengeri 5.60—5.85, magyar zab 5.65—6.80, válogatott 6.90 K.

Bécs, március 18. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A délidáni magánforgalomban a tárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 645.—, Magyar hitelrészvény 762.—, Angol-Osztrák bank 280.—, Bécsi bank egyesület 569.75, Union bank 525.—, Länderbank 424.50, Osztrák-magyar államvasut részvény 439.75, Déli vasut 80.75, Kibavólygi vasut 405.—, Keszaknyugati vasut részvény —, Dobányrészvény 329.—, Rimamurányi vasut 475.—, Alpesti bányarészvény —, Márius járadék 468.50, Magyar korona járadék 99.70, Osztrák koronajáradék 99.95, Lombard 125.—, Török sorozjegyek 117.50, német burdani mára 117.47, Napleonóor 19.06.

Berlin, március 18. (A *Gabonatársada*.) Buza májusra 176.75 márká (10-88 korona), júliusra 177.75 márká (10-44 korona). — Rozs májusra 186.25 márká (8— korona), júliusra 140.25 márká (8-24 korona). — Zab májusra 128.50 márká (7-55 korona), júliusra 182.60 márká (7-78 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 118.75 márká (6-67 korona), júliusra 114.25 márká (6-71 korona). — Szőlőszőlő márká (6-71 korona) 117.40 korona per 100 márká.) Irányzat: renyhe. Idő: szép.

Berlin, március 18. (A *Tőzsdetudósítás*.) A tegnapi külföldi tőzsdék beolvasása a megnyitáskor semmielőzőtlenest sem nyújtott a spekulációnak mert törős-és spanyol-értékekben teljesítő párisi realizálások nyomására gyengébben jegyeztek. Kivételt a new-yorki tőzsde képezett hol az amerikai értékek tegnapi szilárdasága ének kereset tárgyává teite a Canada Pacific, Baltimore és Ohio vasuti részvényeket. A helyi értékek piacán a bankrészvények gyenge forgalom mellett áug szilárdabban. A bányapiac megnyitáskor gyengültek. Német járadék, továbbá kinsai és oroszok a nagyspekulációnak vásárlásai következtében ártartók. A párisi piactól függő értékek gyengültek. A vasut részvények ártartók. Olaszok az olasz piac lanyhaságára gyengébben jegyeztek. Hajózási részvények esendek. A berlin nagy közúti vasut tartott. A tőzsdeidő második felében bankok kivétel nélkül szilárdak, kobörészvények emelkedben. Szénrészvények változatlanul szilárdan jegyeztek. Trust-dynamit ártólama visszavásárlásokra emelkedtek 166.25-ig. Záratok: Deutsche bank 220.90, Discontocomandit 185.90, hadóási részvény 202.60, Handelsantheite 164.26, Dresdene bank 119.25. Bányászé-piac változatlan. Magánésszámtöltési kamat 4 1/2%.

Berlin, március 18. (A *Magyarországi*.) Magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák hitelrészvény 2340.—, Osztrák-magyar államvasut 136.75, Déli vasut 14.40, Keszaknyugati vasut —, kibavólygi vasut —, Orosz bankjeggy készpénz —, Busenberrami —, Orosz bankjeggy —, (Ultimo.) Lombard —.

New-York, március 18. (A *Tőzsde*.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 15.— (16.65) Márci-

18.06 (14.93), Juniusra 13.50 (15.32). New-Orleansban helyben — (16.1/4). — *Favolam*: Stand white New-Yorkban 8.65 (8.65), Stand white Philadelphian 8.60 (8.60), Kattened in Cases 11.85 (11.85). Credit Balances at Oil City 1.71 (1.71). — *Zev*: Western steam 7.80 (7.45). Rohe és Brothers 7.40 (7.50). — *Tengeri irányzata* lanya. — Májusra 57.— (67.1/4). — Júliusra — (—). — Szept-re — (—). — Buza irányzata lanya. — Piroz ószi helyben 102.1/2 (103.1/2). — Máj-ra 97.1/4 (99.1/2). Jul-ra 92.1/4 (95.1/2) — Aug-ra — (—). — Szept-re — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé*: iair Rio 7. sz. 6.1/2, 6.1/2. — Márci-ra 5.05 (5.10). Jun-ra 5.35 (5.40). — *Liszt*: Spring Wheat clear 4.25 (4.25). — *Cuor*: 3.— (3.—). — *Ar*: 28.10—28.50 (27.90—28.10). — *Béz*: 12.50—12.75 (12.60—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 18. (A *Tőzsde*.) (Zárlat.) Buza irányzata lanya. Máj-ra 92.1/4 94.1/2. Jul-ra — (—). — *Tengeri irányzata* lanya. — Májusra 58.1/2 (58.1/2). — *Zev*: Májusra 0.82 (7.—). Júliusra 7.02 (7.15). — *Szalonna* snort clear 7.31 (7.43) — *Sertés*: júliusra 13.45 (13.82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

En nem tudok szeretni.

Hiába nézem a tüzes kavargást,
Amely körültem ezeket hevít,
Engem a láng, mely szívökét átjárja,
Nem melegít. —
En nem tudok szeretni.

Hiába szór rám villogó szikrákat
Sóvárgó vágótól ittas férfiszem,
A kar, mely égő ölelére táru,
Nem kell nekem. —
En nem tudok szeretni.

Hiába búvo mámorító csóknak,
Észbontó szóra nem dobog szívem,
Rajta feloldhatatlanul, örökre
Átok pihen. —
En nem tudok szeretni.

Violante.

† A cárné varromthelye. Az orosz-japán háboru kezdete óta mozgalmak az élet a cár téli palotájában, ahol máskor nagy csend és nyugalom uralkodik. Kétszer naponként haditanácsot tartanak a cár elnöklété alatt, egy a Néva folyóra néző tereben. A palotának az előtte levő térre néző részében naponként délután egy órától hatig kétezer nő gyülekezik, akik az orosz csapatok részére felhenneműt készítenek. Ezek a hölgyek az orosz társadalom legelőkelőbb rétegeihez tartoznak. Négy óriási tereben szabják és varrják a felhenneműket. A cárné maga is dolgozik udvarhölgyeivel és más ismerőshölgyekkel egy kisebb tereben, amelyből gyakran kinéz a nagy-terembe, hogy a többi nőkkel is egy-egy barátságos szó váltsón. Egy ilyen alkalommal észrevette, hogy sok n ospan kiváncsiságból jön a palotába és többit mozgatják a nyelvüket, mint a tűt. Természetesen finoman tudomására hozták ezeknek a nőknek, hogy köszöni a cárné a jóakaratakat, de felmenti őket a további megjelentéstől, mert csak szorgalmas asszonyokra van szüksége. Akadnak olyanok is, akik hazavitték a vasznat, hogy önön készítsék el, de néhány esetben semmielőleg formában sem került vissza az anyag. Most csak egy vebitk haza a hölgyek a munkát, ha címüket is othagyják a téli palotában.

† Az olasz közéletből. Igen érdekes adatokat közöl az olasz zsidókról *Szabolcsi* Miksa, az *Egyenlőség* szerkesztője olaszországi tanulmányutjáról szóló beszámolójában. Az olaszországi zsidók egyenjogósítása valóságos emancipáció nem a törvény holt betűje. Visszatérőzsidók az Olaszország közéletében is *Emilio Morpurgo* zsidó létere 1882-ben rektor magnificus lett a páduai egyetemen és ebben a minőségében tizenyolc éven át működött, ami ritka tisztesség egy egyetemi tanára nézve, mert az egyetemeken tudvalevőleg minden éven más-más tanárt választanak rektorra. Pádua városa halála után szoborral tisztelte meg az emléké. A Giolitti-kormány hadügyminisztere, *Giuseppe Otolenghi* zsidó vallásu volt, *Luattini* mostani pénzügyminiszter szintén zsidó. A legutóbbi tizenöt év alatt alakult olasz kormányok tagjai között zsidó volt: Malvano, Ascoli és Romanin-Jakur. A főrendiháznak nyolc, a képviselőháznak tizenkét zsidó tagja van Olaszországban. Sőt vannak a rómaiak büszke ivadéka között zsidó grófi családok is. Ivenek a *Corinaldici*, az *Ottolenghi*, a *Rocca-Mariok*, a *Sacerdoti* di Carabiók stb. *Caesare Lombroso*, a világhírű pszichiatra, aki szintén zsidó, grófi címet kapott, de nem él vele.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

ÖVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(7)

El lesztek söpörve a földről, a ti időtöknek most vége, most igazán vége! Nem magamért, értetek panaszodom, mert a vihar a fejetekre tör, s ki tud megállni benne, ha én elbuktam? Ah, szívem vérzik a szegény, nyomorult emberek miatt! Ki ad nekik munkát, ha én elmegyek?

Az örnagné kinyitja az ajtót, de akkor föl-emeli a fejét Keresztély kapitány és így szól:

— Meddig heverjek itt a lábaddal, Celsing Margit? Nem akarsz-e nekem megbocsátani, hogy talpra állhassak és küzdhessek érted?

Kemény harcot vív magával az örnagné. De látja, hogy a kapitány, ha megbocsát neki, feláll, nekiront a férjének s az az ember, aki negyven évig hűségesen szerette, gyilkossá kell, hogy legyen.

— Hát még meg is bocsássak? — mondja az asszony. — Hát nem vagy-e oka minden eszen-csétlenségemnek, Bergh Keresztély? Térj vissza a lovagokhoz és örülj a művednek!

És azzal az örnagné ment. Ment nyugodtan, de rémületet hagyott hátra. Elbukott, de még a megaláztatásában is volt benne bizonyos nagyság. Nem engedte át magát holmi tájfalmas el-lágyulásnak, ellenben még öregségében is ujjongott fiatalkori szerelmén. Nem jajveszékelt, nem ontott könnyeket, amikor tisztába jött a helyzet-tel; nem riadt vissza attól, hogy koldusbottal és tarisznyával bolyongjon hajléktalanul. Csak a szegény parasztokat sajnálta és a boldog, gond-talan embereket a Lőf-tő partján, a szegény lovag-okat, akiket támogatott és oltalmazott. Mindenki elhagyta és mégis volt ereje ahhoz, hogy eluta-sítsa magától utolsó barátját, hogy gyilkossá ne tegye.

Csudálatos asszony volt, nagy az erejében és az életerevőségében. Hozzá hasonlóval nem egyhamar találkozunk megint.

Másnap Sanzelino örnagy nekidurálta ma-gát és Ekebyből Sjöbe költözött, amely egészen közel van a nagy vashámorhoz. Altringer vég-rondelát szerinte, amelynek révén az örnagy a hét vashámort megkapta, világosan kimondta, hogy semmit azokból eladni, vagy elajándékozni nem szabad, hanem az örnagy halála után min-den feleségére vagy annak örököseire jut. Mivel tehát a gyűlölt örökséget el nem prédálhatta, a lovagokat ültette bele, abban a hitben, hogy azok majd csak gonoszul elbánnak a hét jószággal.

Mivel pedig senki a környéken abban nem kételkedett, hogy a gonosz Sintram a sátán pa-rancsait végrehajtotta s mivel minden, amit ígért nekik, ilyen fényesen beteljesedett, azért a lovag-ok szentül meg voltak győződve róla, hogy a szerződés pontról pontra teljesülni fog s erősen elszánták magukat, hogy egész éven át semmi okosat, hasznosat, vagy hitványtást nem követ-nek el és arról is egészen meg voltak győződve, hogy az örnagné gonosz boszorkány, aki a rom-lásukra tört.

Az öreg Eberhard bácsi pedig, a filozófus, nagyokat nevetett ezeken a hiedelmeken, de hát ki beszélhet az olyan emberekkel, akik a bele-kövésdedt a maga hitébe, hogyha a pokol lángjai között fetrengene s körülötte ördögök állának és kinevetik, akkor is csak azt mondania, hogy nincs ördög, mert nem létezhetik ördög. Mert Eberhard bácsi nagy filozófus volt.

Gösta Berling senkinek sem mondta meg, hogy mit gondol. Annyi bizonyos, hogy azon a nézetén volt, hogy semmiféle halálával az örnagy-nának azért nem tartozik, hogy ekebyi lovaggá tette. Azt tartotta, jobb lenne rá nézve, ha halott volna, ahelyett, hogy azt a tudatot hordja magá-ban, hogy ő az oka Dohna Ebba öngyilkosságá-nak. Nem emelte fel a kezét, hogy az örnagnén boszút álljon, de azért sem, hogy a segítségére menjen. Nem tudta megtenni.

A lovagok pedig nagy hatalomhoz és díos-séghez jutottak. Karácsony ünnepe az ő lakomá-ival és szórakozásaival a küszöbön volt, a lovagok szíve tele volt ujjongással, s bármilyen szomorú-ság töltötte el Gösta Berling szívét, az arcóig vagy ajkáig nem jutott az el.

Gösta Berling, a költő.

Karácsony volt és Borgban, bábra készültek. Ezidőtájt egy fiatal Dohna gróf lakott Borg-ban; nemrég házasodott és szép, fiatal felesége volt. Vig élet kínálkozott a régi grófi kastélyban!

Ekebybe is érkezett meghívó, de kitűnt, hogy mindazok között, akik ott ebéden az eszten-dében karácsonyt ünnepeltek, Gösta Berling, „a

költő”, mint ahogy nevezték, volt az egyetlen, aki kedvet érzett arra, hogy Borgba menjen.

Borg is, Ekeby is a hosszú Lőf-tő mellett fekszik, de szemben egymással. Ha a tő befagy, Ekebytől Borgig csak két órányi az út.

Szegény Gösta Berlinget erre az ünnepségre úgy felelőcsézték az öreg urak, mintha csak valami királyi lett volna, akinek egy birodalmat kell képviselnie. Új volt a frakk a csillogó gom-bokkal, a melibodor feszes és a lakcipő fényes. Pompás bundát adtak rá a legfinomabb hódör-ből és szőke bodros fűrtű fejére cobolyaspakát. Ezüst karmu medvebőrt borítottak az egyfogatu szárnra, amelyben a fekete Don Juant, az istálló büszkeségét fogták be. Fűtöttet fehér Tankred-jenek és kezébe vette a fonott gyepőt. Ujjongva hajlatott el s körülövezte a gazdagság és pompa fénye, holott már testi szépségében és dus, fényes szellemi képességeiben is eléggé sugárzott.

Kora délelőtti volt és vasárnap s hallotta felcsendülni az éneket a broi templomból, amikor elhajtott mellette. Aztán rátért a magányos erdei utra, amely Berga fele vezetett, ahol Ugla kapitány lakott akkoriban, ebedre ott akart maradni.

Berga nem volt gazdag embernek az ott-hona. Az éhség ismert a kapitány zöldség be-futtatott házáat, ahol azonban tréfával fogadták, dallal és játékkal szórakoztatták, mint a többi vendéget és éppen azért nem szívesen ment el onnan.

Az öreg Dillner Ulrika leányasszony, aki a konyha és a rokkák lelke parancsnokolt Bergá-ban, a lépesón köszöntötte Gösta Berlinget. Bő-költ előtte s hamis türtei, amelyek ezer ráncolt barázdált barna arcába lógának, téreoltak az örö-méttől. Bevezette a szobába és a birtok lakói-ról és a bizonytalan viszonyokról kezdett beszélni.

A bánat és gond ott áll a küszöbön — mon-dotta — kemény idők járnak Berga felett. Még tornájuk sem lett volna délre a marhabuszhoz, de Ferdinánd és a leányok befogták Disát a számba és Munkernába hajtottak, hogy ott kérjenek köl-csön egy keveset. A kapitány elment megint az erdőbe és bizonyosan valami keményhúsu nyúljal jön megint haza, amelyhez sokkal több vaj kell, mint amennyit maga megér. Es erre mondja ő, hogy élelmet hoz a házhöz. De ez még hagyján, csak ne jöjné néha egy-egy keserves rókvál, Isten legnyomorúságosabb állatával, amely elevenen, holtan egyformán haszontalan!

A nagyszűcs asszony pedig — no hát az még nem kelt fel. Az ágyban feküdt és regénye-ket olvasott, mindennapi szokása szerint. Nem a munkára volt teremtve ez az angyali ártat-lanság!

Nem, azt átgondolták az öregnek, a munká-ban megcsúsztaknak, mint például neki. Ejjel-nappal talpon van az ember, hogy azt a néhány mórzsát összehordja. Es nem volt valami könnyű. Egész télen át valósággal nem volt egyéb húsétel a házban egy medvesonkánál. Valami nagy bért nem is kíván, eddig különben vajmi keveset is lát-tott belőle, de hát nem is dobják ki majd az ut-cára, ha egyszer nem tud majd megdolgozni a mindennapi kenyérért. Itt, ebben a házban, a gazdaszonty embernek nézik, s még tisztességo-sen el is temetik majd az öreg Ulrikát, különö-sen, ha telik majd koporsóra.

— Mert ki tudja, hogy, s mint lesz! — mon-dotta, kötényt a szeméhez emelve, amely olyan hamar tudott könnyelábadni — mert tartozunk Sintramnak, a gonosz földesurnak, aki mindent olvehet tőlünk. Jegyben jár ugyan Ferdinand Stjärnhök Annától, de a Lőf-tőre, fog uszt. De mi lesz velünk, a mi három tehénünkkel és kilenc lovonkkal, a mi vig küsszonyainkkal, akik egyik bálból a másikba atarnak menni, a mi sovány földjeinkkel, amelyeken semmi sem terem, a mi jó Ferdinándunkkal, akikből soha életében nem lesz ember! Mi lesz ebből az egész házból, ahol minden megterem, csak a munka nem!

De dél lett és a ház lakói egybegyűltek. A jó Ferdinánd, a ház szelid fia és a vidám leányok megérkeztek a kölesönként tornával. Hazajött a kapitány, felrisszúlv a vadászattól és mert meg-fürdött a tó egy lékében. Feltartta az ablakot, hogy friss levegőhöz jusson és melegen megszo-rította Gösta kezét. Es megjött a nagyszűcs ass-zony selyem ruhában, s kegyesen csókra nyuj-totta felér kezét, amelyre széles csipke borult. Mindannyian ujjongva köszöntötték Göstát és tréfa, kacagás töltötte be a házat. Vidáman fag-gatódtak:

— Hogy vagytok Ekebyben, azon az ígért földjén?

— Tejjel, mézzel folyó föld — felelte Gösta. — Kifosztjuk a hegyeket minden vasukból és borral töltjük meg pincéinket. A földet aranyt hoznak, ezzel megarányozzuk az élet nyomorúsá-gát, erdőinket pedig kivágjuk, hogy tekepályákat és villákat építsünk.

Ugla asszony sóhajtott is, nevetett is erre a feleletre, ajka ezt az egyetlen szót susogta:

— Költő!

— Sok bűn terheli a lelkiismeretemet, annyit

bizonyos — felelte Gösta — de verset még egyet-len sornyit sem írtam.

— Mégis költő vagy Gösta, ez a csuf név már csak rajtad szárad. Sokkal több költe-ményt írtél te már át, mint amennyit összes költőink megírtak.

Később Ugla asszony szelíden beszélt vele, akár csak az anyja a fiával, az ő elpocsékolat életéről.

— Bizonyosan megérem még, hogy érett embernek lássalak — mondotta.

Es Göstának olyan édesnek tetszett, hogy ugy serkentő őt ez a szelid asszony, aki neki olyan hűséges barátinője volt, s akinek az erős, rajongó lelke a nagy tettek iránt való szeretetben lobogott.

Mikor aztán végére értek az ebédnek, a tor-máshust, káposztát, kockalopényt mind megették és a karácsonyi sör megitták, amikor Gösta mind-azzal, amit az örnagról, az örnagnéről és a broyi papról elmondott, megrikatta és megka-cagtatta őket, hirtelen szünetesérgést hallottak az udvar felől, s rögtön rá a gonosz Sintram top-pant be hozzájuk.

Kopasz fejétől le a vaskos lábáig csak ugy sugárzott az örömtől.

A karját lobátta, az arcát fintorgatta, első szempillantásra meglátszott rajta, hogy rossz bi-reket hozott.

— Hallottátok? — kérdezte a gonosz. — Hallottátok-e, hogy Stjärnhök Annát és a gaz-dag Dahlberget ma hirdették ki először a svart-jói templomban? Bizonyosan elfelejtette, hogy már Ferdinánddal van eljegyezve.

Egyetlen szót sem hallottak a dologról. Meg voltak rémülve és elszomorodtak.

Képzeteiben kifosztva látták már otthonukat, hogy tarozásukat ki lehessen fizetni ennek a gonosz embernek, eladva látták már az ő kedves lovaitat, szintugy a régi burtorak, az anyjuk gyermekkori otthonából maradt örökséget. Látták végét a vig életnek, amely tele volt ünnepségek-kel és bálokkal. A medvesonka megint odakörül az asztalukra és a fiataloknak idegen emberek szolgálataba kell lépni. Az anyja gyöngéden si-mogatta meg a fiát és soha el nem apadó szöre-tet sugárzott rá.

De hát — ott ült közöttük Gösta Berling, a leggyőzhetetlen, s az ő fejében cserfélé terv ka-vargott.

— Ej, mit! — kezdte. — Ráérünk még a fejtagásra. A svartjói papné csinálta az egészet. Teljesen a hatalmába kerítette Annát, amióta ott él nála a parkján. Ó birta rá, hogy cserben-hagyja Ferdinándot az öreg Dahlbergért, de hiszen nem esküdtek még meg és nem is lesz a dolog-ból semmi. Borgba megyek éppen, s ott majd találkozom Annával. Beszélék és a fűjével s majd elidegenitem én őt a papéktól és a vőlegény ur-tól. Éjszakára idehozom; akkor aztán nem lesz valami nagy öröme benne többé az öreg Dahl-bergnek.

Es ugyis történt. Gösta egymagában Borgba ment, a vig küsszonyok közül egyik sem kísérté el, de az otthonmaradtak legforróbb kívánságai repültek vele. Sintram pedig, aki boldog volt, amiért az öreg Dahlberget rászedték, elhatározta, hogy Bergában marad a bevarja, amíg Gösta visszatér a hűtlennel. A jóindulat hirtelen roham-mában még be is burkolta a zöld utishawljába. — Ulrika leányasszony ajándékába.

Ugla asszony viszont három vöröskötésű könnyvel jött ki a lépesőre.

— Nesze — mondta Göstának, aki már a szobán ült — és beszéld meg, ha nem légya sze-rencsével. Corinna, Stael asszony Corinnája; nem szeretném, ha a könnyek is dobra kerülének.

— Nekem mindig szerencsém van!

— Ah, Gösta, Gösta — felelte Ugla asz-zony és kezével végigsimogatta a férfi főtelen fejét — te a világ legerősebb és legerősebb te-remténye! Mikor vered már ki a fejedből, hogy a mi szerencsénk, a szegény embereké, a te ke-zedben van!

Megint ott repült Gösta az országúton, a Don Juan-vonta szánon, nyomában a fehér Tank-réd. A várakozó kaland ujjongással töltötte el a szívet.

Fiatal hódítónak érezte magát; a lelke szár-nyalt. Utja a svartjói parkja mellett vezetett el. Megállt e beszélt, nem vihetné-e el Stjärnhök Annát a bálba. Igen, hegyne. Szép, akaratos lány szállt fel hozzá a számba. Ki ne ment volna szí-vesen a fekete Don Juannal!

Eleinte hallgattak a fiatalok, de aztán meg-erredt a beszéd, dacosan, ahogy csak az ebizako-dottságtól telik.

— Hallottad-e, Gösta, mit beszélt ma a pap a szőcsékről?

— Azt mondta talán, hogy te vagy a Lőfői és a Klareef között a legszebb báj?

— Ostoba vagy, Gösta. Azt amugy is tudja mindenki. Nem ezt mondta, hanem kihirdetett az öreg Dahlberggel.

(Folytatás a következők.)

segédjegyzőt, Gömör- és Kis-Hontvármegyében a sebespataki anyakönyvi kerületbe Gál Istvánt, Gömör- és Kis-Hontvármegyében a keltenyei anyakönyvi kerületbe Zádai Mátyás jegyzőgyakornokot, Hátromszék-megyében az eszterelcei anyakönyvi kerületbe Szini Gyula segédjegyzőt, Mosonvármegyében a halászi anyakönyvi kerületbe Szántó Mátyás jegyzőt, Szolnok-Doboka-megyében a szamosújvári anyakönyvi kerületbe Abraham Miklóst, a kescedbéli pedig Morda János körjegyzőt, Torda-Aranyos-megyében a torda-szentlászlói anyakönyvi kerületbe Szántó Károly helyettes segédjegyzőt anyakönyvvizető helyettesekévé kinevezte.

Felügyelők. A soproni pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói főtáncosnyári biztosi állásra, — a marosújvári főbányahivatalnál bányafőorvosi állomásra, — az akasztói főbányahivatalnál pénzügyi szántási állásra, — a szerdahelyi járásbírósnál javadalmazási albirói állásra, — az aradi járásbírósnál szabályszerű lakpénzzel irnoki állásra, — a győri főgyűlésnél irnoki állásra, — a máramarosmegyei törvényszéknél bírói állásra, — az ipolysági törvényszéki fogháznál fogházfelügyelői állásra, — a soproni pénzügyigazgatóság kerületében két pénzügyi szemlézői állásra, — a lugosi pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra pályázat hirdetik.

Napirend.

Március 19. — Római-katolikus: Jézus. — Protestáns: József. — Görög-ortodox: (március 6.) Am. 42 vt. — Zsidó: Nisan 3. Sabbat Vajkita. — Nap kel: 5 óra 51 perccel. — Nyugszik: 5 óra 53 perccel. — Hold kel: 6 órakor reggel. — Nyugszik: 8 óra 17 perccel este.

A wintertérnek van fogadnak.

A képviselőház házmánya fogad 11—12-ig. Grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

A M. Nemzeti Múzeum történelmi és irodalomtörténeti kiállítása nyitva d. e. 9 óráig d. u. 1 óráig d. u. 1—2 óra között i. koronánál.

Könyves Kálmán-társaság képlődítéasa Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap d. u. 1 óráig.

A Műbarokk Körének képlődítéasa (Váci-utca) nyitva délelőtt 10 óráig délután 5 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van d. e. 9 óráig 1 óráig.

A földtani inódeli múzeuma a Stefánia-úton nyitva délelőtt 10 óráig 1-ig. Belépő díj 1 K.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óráig 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Legyetlen könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—8 óráig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemerő-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

A Jánosról könyvtár a rendezés ideje alatt zárva. Mentőegyesület nyitva a Markó- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 óráig este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Az apocynusai ártások és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekű vasút a Pálffy-térről.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtára, tudakos-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. Haza-irányú termékek kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés áramtásait is csúszól) a városi ipar-parkban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9

óráig 2 óráig és délután fél 3 óráig fél 6 óráig. A kiállítás kirendeltsége központi felügyelősége (Magyar kereskedelmi és iparkamara) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Vizállás.

Table with columns for location (Mén. Márc. 18. 17. m. 6. 4. etc.), name (Inn Duna, Schrding, Fissau, etc.), and values.

Mesés olcsóság!!

Tavaszi időnyre egy teljes öltözetre való, 8 méter hosszú vagy karnyag-nyelvet hozzávaló belsővel együtt 5 frt, legújabb minőségű 8 frt, utánvet mellett kúldenek

Deutsch és Grünfeld Budapest, VII., Landon-utca 4/a. Mintákat a nagy forgalom miatt nem küldhetünk.

Reformátor-MOTOROL! Kisipar és mezőgazdaságban nélkülözhetetlen! Kitiűnő gyártmány! Igen olcsó ár! Signer F. és R. — mérnöki iroda — Budapest, Rökk Szilárd-u. 17.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP IAN PAP IAN PAP IAN

Table listing various items like '1 szeszalkható vasgép 8 db', '1 kávéfőző gépezet 10.-', etc. with prices.

GICHNER JÁNOS paplan, matrac és kárpitosár gyáros, szőnyeg, függöny, vasbőr stb. nagy raktára Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendések pontosan eszterelceket, nem tetsző árak kérésre előzetesen megbeszélve.

HIRDETÉNY. Akácfa. Gombáczka, vörösvirágú, szomorú, aranyáras levélű és kőzöld. 30.000 db sor- és arnyakfa. 30.000 db sor- és arnyakfa. 30.000 db sor- és arnyakfa.

UJ! UJ! UJ! A nappali fénytvető prisma-reflektorok és a nappali fénytvető alumínium-reflektorok értéktelen, sőt helyeségeket nappali világossággal látják el. — Prospektusok és próbavilágítás ingyen. KARRACH nappali fénytvető reflektorai szab. tűkörüvegezés átvégköszűrítés és rézmű-üvegezés. Wien, XV., Mariahilferstrasse 170.

Poschinger Fülöp fegyvergyára, Ferlach (Karintia)

kiűltetve számos díjjal és a koronás arany érdemkeresztel, ajánlja kiűltetve készített, jól belőtt, a os. k. próbajelvényekkel hivatalosan kipróbált fegyverrel ellátó árukat. Széles munkaköri és jó illővértéki JÓVALMA. Árjegyzékek ingyen.

12 HP gázmotor

alig használt, igen jó, olcsón eladó. Ugyanott csakott négyüléses batár is eladó. VI. ker., Dálnok-utca 26. sz.

Keleti J. orvos-sebész mű- és kőszeg gyár Budapest, IV. ker., Koronaheroeg-utca 17. Alapítva 1874.

UJ! Auto vaginál spray! A legbiztonságosabb és legkényelmesebb női különleges. Ára kor. 15.-. UJ! Legújabb képes árjegyzék, zari borítékban, titoktartás mellett küld: KELETI J. orvos-sebész mű- és kőszeg gyár Budapest, IV. ker., Koronaheroeg-utca 17. Alapítva 1874.

Ingeny küldöm! alatti bajok, székrekedés és aranybajokra Dr. M. Reimann Manstricht 103. (Hollandia). Levelezési 23. levelezőlapok 10 fillér portó fizetendő.

Dr. Füredi Titkos betegségek. v. kórházi főorvos, katona-, megyei- és ker. pénztári főorvos, a Medjitéli rend lovagja stb. impotencia, nemi és női bajok legvalószínűbb specialistáján. Rendel: 9—4, este 7—8; Bpest, IV. Váci-utca 32. Vegyi- és gőrségi vizsgálat mellett, levelet átján is biztos gyorsítker. Méréséért d.

The Gresham életbiztosító-társaság Londonban Magyarországi fiók Budapest, V., Ferenc József-tér-65 a társaság saját palotájában. A társaság vagyona 1902. decem-ber 31-én ... kor, 198,863,596.88 Évi bevétel biztosítottak és kamatból 1902. évi december 31-én ... 31,489,033.74 Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződés, valamint visszavisszavárások stb. után a társaság fennállása óta (1843) ... 448,478,190.91 Az 1902. évben a társaság 4748 ... 49,059,29,29 öszeg értékekben. — Prospektusokkal és díjtáblá-zaatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket ki-állít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet földje Budapestben, vala-mint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb váro-sában.

ÚJDONSÁGOK

férfi-, nő- és gyermekruhákban Klein és Schwarcz férfiszabóknál Budapest, Károly-körút 16. szám kaphatók.

Az összes ruhamezők tisztá gyapjuszövetekből saját műhelyünkben készülnek. Divat felöltés — 26 kor. Angol double felöltés — 34 „ Divat öltöny — 28 „ Különlegességek gyermekruhákban. Külön mértékosztály. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A 33018. számú „Mély furó készülék” című, 1901. május 14-ről kelt magyar szabadalomra vevők vagy engedélyesek kerestetnek. Szíves ajánlatok „W. E. 1445” alatt Messse Rudolphhoz Bécs, I. Seilerstráste 2, intézendők.

Párisi különlegességek.

Párisban időztem alkalmával beszerestem a legújabb eredeti párisi modellek és így abban a helyzetben vagyok, hogy a legkényelmesebb igényeket is kielégítek. Minden nalam vásárolt cipő től évi iras-ból jótállást válllok, hogy a felbőr repedés el van zárva, ha GUZI-kenőccsel be-kenem. 200-250-ig az elszakadás esetén ingyen megcsinálom.

Minden vidéki rendelést vagy teljesen portamentos vagy átutalás a pénz elcsúszás gábjá-műsítai mellékletek ingyen. Nem megfolyt ki-csérlek vagy a pénz visszastom. Hogy mindenki meggyőződjék világírű GUZI-kenőccsöm jószágáról, mindenki ki cím-t velem küldi, 1 legelő GUZI-kenőccsöt és több száz eredeti fonnyegelőt által elá-tott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. — Leg-pontosabb mérték ha harisnyán egy papírra állva a lábait koronánál lerajzolják.

AGULÁR IGNÁC

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a a Rókus-kórház templománl szemben. A 22278. számú „Gép kétszersült és más sütemény formálásra” című, 1901. március 19-ről kelt magyar szabadalomra vevők vagy engedélyesek kerestetnek Szíves ajánlatok „W. O. 1428” alatt Messse Rudolphhoz Bécs, I. Seilerstráste 2, intézendők.

NYE-ételek helyny-Crém pár naphozzárt után bőfőző, de és tisztára vasolja az arcból. Nappal is használható. Az előkért női világ nélkülözhetetlen arány-féje. Egy ültetés 1 korona. — Fraktkr: Tórk József Gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. szám.

Ha szép akar lenni, Vágh sörvel ellátott legvalócsmet vegyon, mely egy legelő elfolytatás után elűntet-zeplő, májfolot, patánna, himbólyes, miltosert, orvostudósok korosabb női arány-államit a ráccokat, miltálmegak-ádlóza-sa vőnlésű. A kinétséte arca van és allandán használja. A Végtelek Arany-érdmet, az biztosítva van minden arány-államit ellen. Egy nagy téglgy egy koronánál kapható az a Magyar-ágy-érdmet-szeretáiban Szolnok, Lak-tany-körút.

Birtok

a budapest-bécsi fővonalon, a fővárosi vasúton I. irányúra, 600 hektár igen jó alk. szántó föld és rétiel, dohánytermelés-vel, szőlővel, tejgazdasággal, jó állattartással, gazdaság áll és hely-telekkel, arany-érdmet, 233 frt-ért hoidankint eladó. Beyer Károly Budapest, VI., Andrássy-ut 100.

Aranykés szálloda IV., Kéziposta-utca 9. sz. Allandóan fűtött fűregmentes szobák 60 krajcártól feljebb. 4 és 500 fillér. 15 forintért készletet főm szobáimból! remek szobában dík-erős, szőnyeg, szőnyeg, keny. Vidéki megrend. ingyen. Klein Adolf angol úri szobá, Dolány-utca 86/f. szám.

Butorvasárlók

szíves figyelembe ajánlok a régi jó hírnövi asztalos és kőfaragó mestert. Sárkány és Schütz Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (a New York kávéháza szemben) mint a legúj-nyosabb és legújnyosabb bu-torvasárlási forrás. 1904.

15

15 forintért készletet főm szobáimból! remek szobában dík-erős, szőnyeg, szőnyeg, keny. Vidéki megrend. ingyen. Klein Adolf angol úri szobá, Dolány-utca 86/f. szám. Erettségire, polgári iskolai magán-vasútra előkészít rövid idő-vel biztos sikerrel, már-márki díjazott. Magyarországi tan-folyama” Budapest, VII., Dombóvári-utca 22. II. e. 15. Rézletfizetésre arany és ezüstmezők olcsón árfelemlés nélkül, Grünberger Armin Bécs örökösödési és érzéke-kereskedő Budapest, V. Váci-utca 30. sz. I. em. 23. Harris bazár.

